

C206 – BUI13

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

18 april 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en Brussel voor de promotie van de Vlaamse kunststeden	
Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het kunststedenactieplan	1
Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over steun uit Vlaanderen om de militaire leider van de Bosnische Serviërs uit te leveren aan het Joegoslaviëtribunaal	7
Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over mensenrechtenschendingen in de Filippijnen	10
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het beleid rond microfinanciering in ontwikkelingslanden	14
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het bezoek van de minister aan China voor de promotie van Vlaanderen als toeristische bestemming	15
Vraag om uitleg van de heer Gilbert Bossuyt tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over een verdragsrechtelijk akkoord met Frankrijk over gewestmateries	19
Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de aanstelling van een projectmanager voor de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen	24

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en Brussel voor de promotie van de Vlaamse kunststeden

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het kunststedenactieplan

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, ik zal het kort houden omdat de heer Vanackere straks ook over hetzelfde onderwerp aan het woord komt, maar dan vanuit de specifieke Brusselse invalshoek.

Mijnheer de minister, u hebt van de kunststeden een van de belangrijkste thema's van het toeristische beleid gemaakt. Dat is terecht omdat ze hét uithangbord zijn van Vlaanderen voor de buitenlandse toeristen. We hebben hier al een paar keer gesproken over hoe we toeristen kunnen opvangen die via Brussel in ons land komen. Ook Zaventem is een paar keer ter sprake gekomen. Het spreekt voor zich dat Zaventem slechts een kleine inleiding tot Brussel is, dat ook de hoofdstad van Vlaanderen is. Sinds mensenheugenis staan we voor een duale situatie. Het lijkt alsof Brussel zich cultureel makkelijker bindt aan het Franstalige landsgedeelte, terwijl wij Brussel beschouwen als integraal deel uitmakend van Vlaanderen.

Die tegenstelling is zeer recent duidelijk gebleken, en daarom vraag ik u vandaag wat meer duidelijkheid. In uw kunststedenbeleid wordt niet gesproken over het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, maar wel over een stedelijke benadering. U hebt een persconferentie gehouden in het bijzijn van de stedelijke vertegenwoordigers van onze kunststeden, behalve Brussel. In interviews hebt u zich kritisch opgesteld tegenover de Brusselse overheden die blijkbaar niet zo gemakkelijk benaderbaar zijn.

De vraag is hoe we het stedelijk gebied Brussel beter kunnen inschakelen in het toeristische beleid van

Vlaanderen. Hoe kunnen we, zonder dat we Brussel nodig hebben, een eigen toeristisch beleid voeren? We hebben sinds jaar en dag ons belangrijkste toeristisch kantoor op de Grasmarkt, maar dit kan nog beter worden uitgebouwd. Het is ook een betere toegang tot Vlaanderen dan enkel via Zaventem te werken, waar toeristen uiteindelijk gewoon voorbijlopen. In Brussel kan nader worden kennisgemaakt met wat Vlaanderen te bieden heeft.

Deze week kregen we het 'incentive boek' van Brussel toegestuurd waarin een open brief staat van de gedelegeerd bestuurder van BITC, Brussel Internationaal - Toerisme & Congres, de heer Yves Goldstein. Die instantie richt zich op het buitenlands toerisme en heeft als voertaal dan ook het Engels. In dat netwerk is ook Vlaanderen opgenomen in de contactadressen; we vinden de adressen terug van Toerisme Vlaanderen, het kantoor op de Grasmarkt en de officiële instanties. Daarom stel ik dat Vlaanderen niet intentioneel wordt geweerd uit de documentatie. Er is op politiek vlak misschien wel wat werk te verrichten, maar iedereen kan de voor- en nadelen inzien van een goede samenwerking. Mijnheer de minister, ik kijk dan ook met belangstelling uit naar uw visie.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Brussel is een uithangbord als we een toeristisch beleid voor Vlaanderen willen ontwikkelen, en we moeten er gebruik van maken. Brussel is niet alleen de hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap, maar is ook, tot spijt van wie het benijdt, ons sterkste uithangbord. Op uw recente Azië-reizen hebt u meer dan eens vastgesteld dat de wereld Brussel kent, zowel om goede als slechte redenen. De Vlaamse Gemeenschap kan alleen maar aan notoriëteit winnen als we ons duidelijk profileren als een gemeenschap waar Brussel onverkort deel van uitmaakt, mijnheer de minister. U hebt dat trouwens benadrukt in uw perscontacten. U hebt betreurd dat Brussel niet deelneemt aan uw actieplan. Dat doet vermoeden dat er stappen zijn gezet om Brussel bij het plan te betrekken.

Vanuit de logica dat het eerst en vooral om een samenwerking tussen steden gaat, veronderstel ik dat het wel degelijk gaat om stappen richting Brussel-

stad. De heer Loones heeft het over overheden die niet willen meewerken. De enige overheid die volgens mij echt in het geding is, is het schepencollege en de burgemeester van Brussel. Mijnheer de minister, wat hebt u gedaan om de hoofdstad bij het plan te betrekken en hoe is daarop gereageerd? U hebt laten weten dat de deur nog open staat en dat Brussel nog altijd kan instappen. Wat kan er worden gedaan om dat alsnog te doen slagen?

Ik wil nog een reeks vragen stellen die institutioneler van aard zijn en die misschien voor sommigen een discussie over het geslacht der engelen lijken. Op 10 maart heeft een collega van ons, Brussels parlements-lid Brigitte De Pauw, in de VGC-raad collegelid Pascal Smet, die bevoegd is voor Cultuur en Patrimonium, ondervraagd over de kwestie. Ze vroeg hem wat de VGC zou doen om de samenwerking alsnog tot stand te brengen. We kunnen de vraag stellen of het wel de juiste plek was om die discussie te voeren, maar de vraag werd er gesteld en de heer Smet gaf in zijn antwoord aan dat hij naar een samenwerking toewerkt tussen de bevoegde Vlaamse minister en het collegelid van de Cocof dat bevoegd is voor Toerisme, mevrouw Huytebroeck. Hij laat uitschijnen dat hij de zaak beschouwt als een soort samenwerking tussen de beide gewesten of toch zeker tussen de Vlaamse overheid en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Mijnheer de minister, ik zou graag van u de bevestiging krijgen dat ik een juiste interpretatie maak. Volgens mij gaat het in de eerste plaats over een samenwerkingsverband, opgestart door de Vlaamse Gemeenschap, tussen al haar kunststeden, natuurlijk met inbegrip van de hoofdstad. Mocht de Franse Gemeenschap een vergelijkbaar initiatief nemen, dan is het nogal wies dat de stad Brussel eveneens in een dergelijk samenwerkingsverband wordt betrokken.

Mijnheer de minister, deelt u mijn analyse dat het hier gaat over een samenwerkingsverband tussen steden onder de bescherming van de Vlaamse Gemeenschap? In dat geval is er met andere woorden geen bespreking nodig tussen u en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Heeft de VCC intussen contact met u opgenomen en zo ja, heeft dat concrete resultaten opgeleverd?

Mijn laatste vraag wordt geïnspireerd door het adagium 'Facts are stronger than the Lord Mayor of London'. We kunnen lang discussiëren over wat wenselijk is, maar één zaak staat vast: Brussel is een

toeristische trekpleister en een kunststad. Het doet er niet toe of we dat leuk vinden of niet: Brussel is nu eenmaal een kunststad en een formidabele toeristische troef, zowel voor de Vlaamse als voor de Franse Gemeenschap.

In het licht van dat adagium had ik graag van u vernomen of u, wanneer u brochures laat maken en acties zult ondernemen, Brussel achterwege zult laten in de informatie die gericht is tot de internationale toerist, omwille van het feit dat de stad Brussel en het college van Brussel nog niet samenwerken? Of overweegt u om het kunststedenactieplan uit te werken met aandacht voor Brussel, ook als de stad Brussel niet actief deelneemt aan het samenwerkingsverband? Volstaat het dat één van de partners niet geïnteresseerd is, om informatie weg te laten in een brochure die erop gericht is internationale toeristen wegwijs te maken in het aanbod aan toeristische troeven van de Vlaamse Gemeenschap?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte commissieleden, de vragen getuigen duidelijk van eenzelfde bekommernis.

Mijnheer Loones, ik ga eerst in op uw vragen. Het is inderdaad een probleem dat Brussel een andere visie probeert te ontwikkelen dan de visie die staatsrechtelijk vastligt in dit land. Het wordt in Brussel als bijzonder moeilijk ervaren dat Vlaanderen zegt dat het Brussel mee zal promoten als een van de Vlaamse kunststeden. Voor ons is dat de evidentie zelf. Brussel is ons uithangbord en is bekend in de hele wereld. Ik heb terzake een heel expliciete brief ontvangen van de heer Simons, de eerste schepen van de stad Brussel: Brussel wil niet aanvaarden dat Toerisme Vlaanderen Brussel opneemt in het totaalpakket van de Vlaamse kunststeden naast Brugge, Antwerpen, Gent, Mechelen en Leuven.

Bij de bespreking van de beleidsbrief in 2005 heb ik hier al beklemtoond dat ik opties waarin Brussel inzake het toeristische beleid enkel en alleen zou kunnen figureren in een gewestelijk-hoofdstedelijke en bovendien exclusief Franstalige aanpak, niet kan aanvaarden en nadrukkelijk afwijst. Ze gaan in tegen de staatshervorming die werd goedgekeurd in dit land.

Het probleem is dat Brussel een vzw heeft opgericht die de centrale speler op het vlak van toerisme is: BITC. In die vzw wordt een poging ondernomen om

een aantal actoren samen te brengen. De facto opereert BITC als een semi-gewestelijke, semi-stedelijke vzw. Toerisme Vlaanderen werkt samen met BITC omdat we die samenwerking belangrijk vinden, maar het klopt dat de stad Brussel de sleutel vormt. Ik wens Brussel te betrekken bij het hele kunststedenactieplan.

De heer Simons, die ook voorzitter van BITC is, schreef: 'Teneinde elke verwarring te vermijden inzake Brussel en haar beeld, verzoek ik u Brussel te beschouwen als een toeristische eenheid met een ongewoon statuut en BITC haar promotieopdracht verder te laten uitvoeren onder haar eigen logo en in functie van de bijzondere noden rechtstreeks verbonden aan dit statuut van tweetalige stad en, tegelijkertijd, van Belgische en Europese hoofdstad.'

Uiteraard is Brussel een tweetalige stad en de hoofdstad van Vlaanderen, van België en van Europa, maar daar gaat het niet over. Brussel wil de uitgestoken hand van Vlaanderen niet aanvaarden. Ik wil Brussel nochtans niet loslaten. Ik promoot Brussel mee als een onderdeel van de bestemming Vlaanderen en tegelijkertijd als een bekende trekker, want Brussel is een meervoudige hoofdstad, een internationaal zakencentrum, een congresmarkt en een toeristische aantrekkingspool. Brussel is een stevige hefboom voor onze toeristische promotie. Brussel is een belangrijke bestemming op zich, maar ook een belangrijke toegangspoort tot Vlaanderen als bestemming.

U weet dat we over een aantal decretale mogelijkheden en besluiten beschikken waardoor we steden en gemeenten subsidies kunnen aanbieden. Geen enkele van de 19 Brusselse gemeenten gaat in op dat aanbod. We beschikken ook over subsidiekanalen die openstaan voor Brussel. Ik verwijs naar het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de betoelaging van de opmaak van strategische plannen en de investeringen in toeristisch-recreatieve projecten. De Brusselse lokale besturen pikken er niet op in, al kunnen de subsidies belangrijk zijn voor de toeristische uitbouw van die gemeenten.

Ik beklemtoon dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet bevoegd is voor toerisme. Dat is duidelijk. Ik verzet me tegen de handigheidjes die worden ontwikkeld en waarbij de Franse Gemeenschap haar toerismebevoegdheid in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft gedelegeerd aan de Cocof. Die bevoegdheid wordt in de Cocof opgenomen door

mevrouw Huytebroeck. De Cocof participeert in BITC waardoor een de facto hoofdstedelijke situatie wordt gecreëerd. Daarnaast worden nog andere kunstgrepen toegepast: zo wordt er gewerkt via de bevoegdheid Economie en wordt er werk gemaakt van het 'imago' of van de 'internationale uitstraling' van Brussel. Dat alles doet niets af van het feit dat Toerisme een gemeenschapsbevoegdheid is. Ik kan niet leven met de omfloerste uitholling van de bevoegdheid. We mogen er niet op ingaan.

Het zou een heel andere zaak zijn als de Franse Gemeenschap een gelijkaardig initiatief ontwikkelde. In dat geval zouden we elkaar kunnen ontmoeten, zoals de heer Vanackere suggereert. Samenwerking zou geen enkel probleem vormen, maar we kunnen niet akkoord gaan met de benadering als gewestelijke bevoegdheid.

BITC heeft op 10 oktober beslist om niet langer financieel te participeren in de poolvorming voor de promotie die Toerisme Vlaanderen voert voor onze hoofdstad als onderdeel van onze kunststeden. Toerisme Vlaanderen draagt voor een klein gedeelte bij aan de financiering van BITC, want destijds werd daartoe een samenwerkingsakkoord gesloten door voormalig Vlaams minister Landuyt. Het is logisch dat Toerisme Vlaanderen een compensatie wil voor die beslissing. Indien BITC niet langer de jaarlijks voorziene 100.000 euro betaalt voor de totale promotie, dan zal Toerisme Vlaanderen de bijdrage voor BITC in mindering brengen. Dat is een erg logische beslissing. Toerisme Vlaanderen zal de samenwerking met BITC trouwens evalueren. De samenwerking dateert van het jaar 2000. Er zijn een aantal minpunten aan die samenwerking: Toerisme Vlaanderen ervaart een gebrek aan openheid vanwege BITC, het bezoekersonthaal zou veel beter kunnen in een internationale stad en de airporthotels kunnen niet bij de werking worden betrokken omdat ze buiten het hoofdstedelijke gewest liggen. Er zouden dus een aantal handicaps zijn indien Brussel zich voorstelt als bevoegd voor Toerisme. Het is ook al gebeurd dat BITC naast Toerisme Vlaanderen optreedt in het buitenland, in plaats van de samenwerking met Toerisme Vlaanderen en met de Franse Gemeenschap voluit te ondersteunen.

Ik beklemtoon dat Toerisme Vlaanderen heel goed samenwerkt met de Brusselse toeristische sector. Dat is niet zomaar een pose, het is uiteraard de bedoeling om Brussel mee te promoten. Het gaat daarbij ook over de officiële toeristische sector, de musea,

de attracties, de hotels, de restaurants en de vervoerbedrijven. We werken samen aan de operationele organisatie van persreizen en studiereizen voor de reisindustrie en op het vlak van kennisuitwisseling, maar ook voor een initiatief zoals het Flanders Travel Forum van eind februari. Dat forum werd mee mogelijk gemaakt door de actieve financiële inbreng van meer dan twintig hotels in Brussel.

Los van de politieke discussies over bevoegdheden en taken die uiteraard op mijn niveau gevoerd worden, is het dus belangrijk om weten dat de ondersteuning van Toerisme Vlaanderen aan de Brusselse sector niet stilvalt. Toerisme Vlaanderen wil zoveel mogelijk concrete meerwaarde bieden aan de lokale Brusselse toeristische bedrijven.

Mijnheer Loones, zoals ik in mijn beleidsbrief Toerisme heb meegedeeld, wil ik de benedenverdieping van de hoofdzetel van het agentschap Toerisme Vlaanderen een nieuwe bestemming geven. Het gaat inderdaad om een heel interessante locatie, op de Grasmarkt 61, in hartje Brussel, op nauwelijks 30 meter van de Grote Markt en op loopafstand van het Brusselse Centraal Station. Totnogtoe was er een gezamenlijk gebruik met OPT, maar sinds 1 april is Toerisme Vlaanderen de enige gebruiker. Dat vereenvoudigt de zaken natuurlijk en laat ons toe om een heel interactief en modern beleid te voeren.

De gelijkvloerse oppervlakte is ruim 492 vierkante meter groot. Het is een gebouw met grote glazen wanden aan de straatzijde, maar dat tegelijk ook een beetje afgescheiden is van de straat door een brede zuilengalerij. Het is mijn bedoeling om de volledige benedenverdieping opnieuw in te richten. Naast een herbesteding van de 'werkplaatsen' van het Infopunt Toegankelijk Reizen, het Steunpunt Vakantieparticipatie en het call-center, zal er vooral aandacht worden besteed aan het herdenken en herinrichten van het bestaande infokantoor, in een vernieuwend totaalconcept van toeristisch onthaal.

Centraal daarbij zal het belevingsaspect staan. Het nieuwe kantoor zal meer zijn dan een informatiepunt: het moet uitgroeien tot een inspiratiepunt. In plaats van louter passieve informatie aan te reiken, willen we de bezoeker prikkelen voor de bestemming Vlaanderen. Dit laatste moet letterlijk worden begrepen. Het kantoor zal eerstelijnsinformatie bieden over Brussel en Vlaanderen. Informatie over Wallonië wordt in tweede lijn verstrekt.

Met Brussel als toegangspoort moet het kantoor inderdaad de relatie leggen naar het totaal van de

bestemming Vlaanderen. Een bezoek aan de Vlaamse kunststeden, de Vlaamse kust, en onze Groene Regio's: waar ter wereld liggen zoveel bijzonder interessante bestemmingen op zo'n kleine afstand van elkaar?

Sinds 1 april is Toerisme Vlaanderen de enige huurder. Dat biedt mogelijkheden. We staan nu in voor de continuïteit van de dienstverlening. Begin februari lanceerde Toerisme Vlaanderen een bestek voor een ontwerpopdracht voor de herinrichting van de gelijkvloerse verdieping. Deze week zal de opdracht worden gegund. Deze voormiddag heb ik van het agentschap vernomen dat de opdracht gaat naar de tijdelijke vereniging van Pars Pro Toto bvba en Hasa Architecten.

Het voorstel van Pars Pro Toto speelt sterk in op de grote visibiliteit van de benedenruimte die maximaal wordt uitgespeeld om de voornaamste troeven van het toerisme in Vlaanderen letterlijk op de mensen te doen afkomen. De ontwerpers werken met sterke, beklivende en wervende beelden. Tegelijk wordt het toeristische aanbod ook gestructureerd om mensen die 'op zoek zijn' ook onmiddellijk beet te hebben. Ontdekken, proeven, relaxen, wandelen en fietsen, feesten, uitwaaien, Brussel: met weloverwogen voorbeelden wordt sfeervol ingespeeld op het toeristische aanbod.

Ik reken erop dat Toerisme Vlaanderen samen met de aangeduide ontwerpers het voorontwerp, het definitieve ontwerp en het uitvoeringsdossier nog voor de zomervakantie kan afronden. Tijdens de zomermaanden kan er dan werk worden gemaakt van de aanbesteding en de onderhandelingen met de eigenaar die bepaalde ruwbouwwerken op zich zal nemen. De binneninrichting zal natuurlijk door Toerisme Vlaanderen worden gedaan. Er zal precies worden afgesproken welk deel van de ruwbouwwerken ten laste valt van de eigenaar. De binneninrichting, de balie, het audiovisuele materiaal, enzovoort, zijn in principe ten laste van het agentschap. We plannen de start van de werken in oktober 2006, en het is onze bedoeling te kunnen openen in het voorjaar van 2007.

Dit zal vanzelfsprekend belangrijk zijn voor de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. Naast een informatiepunt wordt het nieuwe toerismekantoor idealiter ook een stevig inspiratiepunt voor toeristisch Vlaanderen en Brussel. We richten ons niet alleen tot de buitenlandse verblijfstoerist, maar ook tot de binnenlandse dagjestoerist, tot de Brusselse Vlaming en tot de vele Vlamingen die dagelijks pendelen naar

hun hoofdstad. Ze zullen er allen terechtkunnen. Het is de bedoeling om op een heel brede wijze informatie te verstrekken. Op die manier zullen we heel veel mensen kunnen bereiken. Het is de bedoeling om tienduizenden mensen te bereiken. Dat is veel meer dan kan met een infokantoor op, bijvoorbeeld, de luchthaven.

Mijnheer Vanackere, ik heb al grotendeels antwoord gegeven op uw vragen in de antwoorden op de vragen van de heer Loones. Ik haalde de weigering van de heer Simons al aan. Zelfs de meest optimistische lezing ervan laat mij niet toe om zijn brief te beschouwen als een melding van bereidheid tot samenwerking, medewerking en overleg. Niemand zal ontkennen dat de vzw BITC in een directe lijn wordt gestuurd door de verantwoordelijken van de stad Brussel en van het Brusselse Gewest. De vzw blijkt dus niet te kunnen aanvaarden dat Toerisme Vlaanderen ook Brussel mee opneemt in een totaalpakket van Vlaamse steden. In een brief van 10 oktober stelt BITC niet deel te nemen aan de zogenaamde promotiepool en er niet voor te betalen. In het licht van het belang van Brussel en van Vlaanderen, betreur ik dat ten zeerste.

Ik herhaal dat de deur nog altijd open staat. Ik blijf erbij dat Brussel zonder meer een topper is in het rijtje van onze kunststeden. Brussel mag dus niet ontbreken tijdens de voorbereidende gesprekken over het Toeristische Actieplan voor onze Vlaamse kunststeden. Ik blijf de heer Decloux, schepen van Toerisme van de stad Brussel, verwelkomen voor verder overleg. Ik ben van plan om hem persoonlijk uit te nodigen. Het gezamenlijke overleg is niet geslaagd, maar ik wil graag proberen persoonlijk overleg te plegen. Bovendien zal het moeilijk zijn voor onze wetenschappelijke medewerker. Hij werkt al een jaar aan het Kunststedenactieplan en verzamelt daartoe allerhande informatie bij de kunststeden. Zijn werk zal natuurlijk moeilijk zijn indien er maar weinig coöperatie is vanuit Brussel. Ik neem me dus voor om de schepen van toerisme formeel uit te nodigen voor overleg.

In het licht van het overleg met het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie is er alvast afgesproken dat het steunpunt in het teken van zijn begeleidend werk voor het Kunststedenactieplan ook een aantal sleutelfiguren uit de Brusselse publieke toerismesector zal trachten te interviewen.

Ik deel uw analyse dat het gaat om een samenwerkingsverband tussen steden. Ik zou niet zeggen dat

de samenwerking gebeurt onder de bescherming van de Vlaamse Gemeenschap, want het betreft een volledige samenwerking tussen ons en de steden. Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen en is ook qua aanbod een Vlaamse kunststad die zijn historische band met Vlaanderen niet kan loochenen.

Op 23 maart ontving ik een schrijven van de heer Smet, het VGC-collegelid dat bevoegd is voor Cultuur. Hij nodigde mij uit om samen met minister Huytebroeck te overleggen over de vraag 'op welke manier Brussel, als verzameling van culturen, voortsnog in het Kunststedenactieplan kan worden betrokken'. Ik herhaal dat ik er geen boodschap aan heb om met Brussel als gewest aan tafel te zitten, maar wel met Brussel als hoofdstad en stad. Het betreft immers een gemeenschapsbevoegdheid. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is niet bevoegd voor Toerisme, welke constructies er ook worden opgezet.

Uiteraard is Brussel als Vlaamse, Europese en internationale hoofdstad een verzameling van culturen. Ik zie echter niet in waarom dit een beletsel zou zijn om samen te werken met Toerisme Vlaanderen en met de Vlaamse kunststeden.

In het slechtste geval zegt Brussel dat het niet wil meewerken. Dat zou ingaan tegen het belang van Brussel, want wij zijn heel performant in het buitenland. Dat wij Brussel opnemen in ons aanbod, komt de hele sector en heel Brussel ten goede; denken we maar aan de economie en tewerkstelling. Ook als Brussel niet meewerkt, zal ik – net zoals nu – Brussel op een positieve manier blijven opnemen in het plan en in onze promotie. Vlaanderen is bevoegd en draagt een grondwettelijke verantwoordelijkheid voor Brussel als hoofdstad.

Tijdens onze reis naar China hadden we al een eerste brochure in het Chinees mee (*de minister toont de brochure*). Ze werd er aan de sector voorgesteld. Zoals u kunt zien, begint de brochure met een foto van de Brusselse Grote Markt. De zes Vlaamse kunststeden staan er heel prominent in. De brochure werd erg goed aanvaard. Het is evident dat we om de redenen die ik al heb aangehaald, Brussel zullen blijven promoten in het buitenland.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, ik denk uiteraard dat uw houding de enige juiste is. Institutioneel heeft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

geen bevoegdheden op het vlak van toerisme. Nochtans zijn er voorbeelden genoeg van de aanwezigheid van het gewest bij verenigingen en tijdens vergaderingen over de 'state of the union' van de Federatie van de Toeristische Industrie.

Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Dat geldt voor alle gemeenschapsbevoegdheden. We kunnen niet anders dan hopen dat de beleidsverantwoordelijken van de stad Brussel het licht zullen zien. Voornamelijk omwille van de druk van de industrie zullen ze inzien dat samenwerking met Vlaanderen nodig is. Ik moedig uw inspanningen op dat vlak aan.

Het kantoor van Toerisme Vlaanderen op de Grasmarkt is inderdaad beeldbepalend. Als we er zelf een uithangbord van kunnen maken, zal iedereen merken dat Vlaanderen prominent aanwezig is op het vlak van promotie. In een soort revanchistische beweging zouden we eraan kunnen denken om het te gebruiken als een dispatchingcentrum voor Vlaanderen, maar dat zou inderdaad verkeerd zijn: we moeten ook Brussel en zelfs Wallonië als bestemming aan bod laten komen, maar vanuit een duidelijk Vlaamse invalshoek. De impact van Toerisme Vlaanderen in de hoofdstad moet zichtbaar zijn.

Ik zal de zaak met heel veel aandacht blijven volgen.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik ben heel tevreden met het antwoord van de minister, zowel op het vlak van zijn voluntarisme als op het vlak van de wettelijke analyse die hij maakt en waarmee hij volledige klaarheid schept.

Wel heb ik misschien een iets genuanceerder oordeel over een en ander. De heer Loones stelt dat het gewest geen bevoegdheid heeft op het vlak van toerisme. Dat klopt, maar in deze discussie moeten we het adagium 'laat duizend bloemen bloeien' in gedachten houden. Het is zo dat het gewest bevoegd is voor een deeltje city marketing. Het is ook zo dat niemand het gewest kan verbieden om vast te stellen dat toerisme een belangrijke economische sector is. Het is ook zo dat het imago van een gewest samenvalt met inspanningen die toeristisch kunnen lijken.

We moeten ons niet inspannen om aan anderen te vertellen wat ze niet mogen doen. Laat duizend bloe-

men bloeien, maar leg vooral uit dat wat de gemeenschappen kunnen en willen doen in de hoofdstad meer dan welgekomen moet zijn. Ik ben er niet op belust om anderen die vandaag proberen om het toeristische imago van Brussel in de kijker te zetten, tegen te houden. Ik vind vooral dat ze zich vergissen als ze de uitgestoken hand weigeren en niet willen samenwerken met degenen die institutioneel echt bevoegd zijn.

Het is leerrijk dat u ons signaleert dat de Brusselse gemeenten subsidies laten liggen, bijvoorbeeld bij de opmaak van hun plannen. Voor het verdere politieke werk is dit zeker nuttige informatie.

Ik wil eindigen met iets dat misschien een tegenstrijdigheid zal lijken, maar ik voel me nogal gerust, want u hebt me heel duidelijk horen zeggen dat het voor mij een kwestie van steden is. Ik kan echter niet anders dan opnieuw benadrukken hoe jammer ik het vind dat wat in het Vlaamse regeerakkoord staat over de wens tot een structureel overleg tussen de Vlaamse Regering en de Brusselse Regering – waarmee de volledige groep van Brusselse autoriteiten wordt bedoeld – en zelfs tot gezamenlijke ministerraaden, nog steeds niet tot de realiteit behoort. U hoort me niet zeggen dat ik twijfel zaai over het feit dat het gewest geen bevoegdheid heeft inzake toerisme, maar dit soort aangelegenheden vormen een nuttig onderwerp voor overleg, zelfs als het gaat om discussies over bevoegdheden. Als we geen overleg meer plegen, dan eindigen we voor het Overlegcomité en kunnen we elkaar voor zestig dagen blokkeren. Dat is niet de goede manier om tot samenwerking te komen.

In deze aangelegenheid zou de stad Brussel zijn verantwoordelijkheid moeten nemen. Ik wens u veel succes met het openhouden van de deur. Ik hoop dat u veel geduld hebt en dat u de deur open blijft houden. Tegelijkertijd vind ik het jammer dat er op het institutionele vlak tussen de beide regeringen geen kansen worden gecreëerd om in dit soort situaties in alle duidelijkheid, sereniteit en met respect voor elkaar, af te bakenen wat elkeen kan.

Mijnheer de minister, collegelid Smet lanceerde het voorstel om u in contact te brengen met mevrouw Huytebroeck. In uw plaats zou ik op elke uitnodiging ingaan, al was het maar om de analyse die u zojuist hebt gemaakt in alle duidelijkheid ook bij de Brusselse verantwoordelijken uiteen te zetten. Een dialoog is altijd beter dan het sturen van brieven. Ik

hoop dat dat in het belang van de Vlaamse Gemeenschap en van Brussel snel kan worden geregeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over steun uit Vlaanderen om de militaire leider van de Bosnische Serviërs uit te leveren aan het Joegoslaviëtribunaal

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb sympathie voor Servië en ik heb gezocht naar een weg om u terzake een verklaring te laten afleggen. Ik geef grif toe dat ik enige omwegen heb genomen.

Ik heb me altijd geërgerd aan de totale aversie tegen Servië omwille van het Milosevic-regime. Beide zaken werden met elkaar vermengd waardoor het hele Servische volk naar de verdomhoek werd verwezen omwille van die verschrikkelijke dictator. Die aversie heeft onder meer geleid tot het bombarderen van de prachtige stad Belgrado.

Toen ik in het land was als verkiezingswaarnemer, kwam ik in contact met mevrouw Jelica Novakovic. Ze is ondertussen beroemd geworden in Vlaanderen omwille van haar prachtige bijdragen in De Standaard. Ze is ook docente Nederlands aan de universiteit van Belgrado. Op een bepaald moment heeft ze geprobeerd om Vlaanderen dichterbij Servië te brengen. Dat is echter mislukt, alleen al door het regime daar.

De tegenstelling is nu opnieuw opgelaaid als gevolg van de dood van Milosevic. Ik lees artikelen in de pers met titels als: 'Servië, tien jaar teruggeworpen'. Er is ook binnen de Servische regering een tegenstelling ontstaan waarbij de radicalen Milosevic nog steeds steunen in tegenstelling tot de progressisten onder president Kostunica en minister van Buitenlandse Zaken, de heer Draskovic, die proberen om Servië op een meer Europese voet te brengen.

Mladic is de nieuwe figuur rond wie het draait, de man van Srebrenica. Hij krijgt nu alle internationale aandacht. Europa vraagt of eist dat hij voor 30

april wordt uitgeleverd aan het oorlogstribunaal in Den Haag. Als dit niet gebeurt, dreigt men ermee de onderhandelingen over toenadering tot Servië op te schorten. Mijnheer de minister, Vlaanderen is bevoegd op dat vlak en moet instemmen met de toetreding van een nieuw land tot de EU. De federale minister van Buitenlandse zaken heeft daar een aversie tegen, maar dat zal u er waarschijnlijk nog meer toe brengen om de stem van Vlaanderen te laten horen. In het debat over de toenadering kan ook de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid verklaringen afleggen. Het zou dan ook niet slecht zijn dat u een verklaring aflegt waarbij u de progressisten in de Servische regering steunt in hun pogingen om Mladic uit te leveren.

Het debat is opnieuw volop aan de gang. In De Standaard van dit weekend las ik dat in Belgrado affiches worden opgehangen van Mladic. Er is een nieuw soort persoonsverering vanuit een bepaalde politieke zijde waarbij affiches van de man worden opgehangen in suggestieve pose in uniform. Er zouden ook tegenacties zijn, want het Servische volk is bijzonder inventief en creatief: humoristen brengen op die affiches plakkertjes aan met teksten als 'Big Brother is watching you', 'We weten waar je seks hebt' en 'We weten dat je een lafaard bent'. Er is met andere woorden een creatief debat aan de gang en het is dan ook hét moment om op dat aspect in te gaan.

Mijnheer de minister, welke stappen kunt u ondernemen bij de Servische overheden om te komen tot een spoedige uitlevering van Mladic aan het oorlogstribunaal in Den Haag?

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat Vlaanderen beter niets doet en niet tussenbeide komt. Dit is volgens mij geen bevoegdheid van Vlaanderen, maar ik ben benieuwd wat de minister daarop zal antwoorden.

De vraag is of we een nuttige bijdrage leveren door tussenbeide te komen. Volgens mij is dat niet het geval. Tussen mevrouw Del Ponte en de heer Olli Rehn, Europees Commissaris voor Uitbreiding, is een akkoord bereikt om de onderhandelingen over een associatieovereenkomst voort te zetten. Op 4 en 5 april zijn de onderhandelingen effectief voortgezet na een gesprek tussen de heer Kostunica, mevrouw Del Ponte en de heer Rehn. Dat wijst er volgens mij op dat Carla Del Ponte waarborgen heeft gekregen

dat Servië er alles aan doet om Mladic uit te leveren. We moeten erop staan dat dit effectief gebeurt. Mladic is een oorlogsmisdadiger die verantwoordelijk is voor de dood van een groot aantal mensen. We mogen daar niet te licht over gaan. Ik ben er voorstander van dat de Westelijke Balkan toetreedt tot Europa, maar dan wel onder de voorwaarden die zijn opgelegd, onder meer dat Mladic moet worden uitgeleverd.

Europa heeft een probleem van geloofwaardigheid in deze zaak omdat het al heel vaak heeft gezegd dat Mladic moet worden uitgeleverd, maar het gebeurt nooit. Europa moet zich houden aan de voorwaarden die het heeft opgelegd. Kostunica heeft blijkbaar voldoende garanties kunnen bieden aan Carla Del Ponte en Olli Rehn om de associatiegesprekken voort te zetten. We moeten in elk geval voet bij stuk houden.

Mijnheer de minister, als u invloed kunt uitoefenen op de Belgische vertegenwoordiger, minister De Gucht, in de discussie tussen de ministers van Buitenlandse Zaken, des te beter. Enerzijds moet u erop aandringen dat er niet wordt toegegeven op de uitlevering van Mladic, anderzijds moet u aandringen op een toetreding op termijn van de Westelijke Balkan tot Europa. Ik weet dat de ministers van Buitenlandse Zaken na de hetze over de grondwet en de moeilijkheden daaromtrent in Nederland en Frankrijk, schrik hebben gekregen voor een verdere uitbreiding van Europa. Ze weten echter dat de Westelijke Balkan uiteindelijk zal moeten toetreden. Er kan geen 'pocket' van landen van ex-Joegoslavië blijven liggen tussen Griekenland, Bulgarije, Roemenië en de rest van Europa. Het voormalige Joegoslavië is opgesplitst in verschillende republieken, en het opsplitsingsproces is nog steeds niet afgelopen. Indien er onafhankelijkheid komt in Kosovo en indien het referendum in Montenegro zou uitwijzen dat ze een onafhankelijke republiek wensen, dan is het proces van verdere opsplitsing nog altijd niet afgelopen. Op termijn hebben ze echter de roeping om bij Europa te komen, daar is geen ontkomen aan. Het moet echter wel gebeuren onder de voorwaarden die Europa heeft opgelegd.

De ministers van Buitenlandse Zaken hebben schrik gekregen, en dat heeft tot gevolg gehad dat Frankrijk, Nederland en ook België op een bepaald ogenblik twijfels hebben geuit op de Raad van Ministers van Buitenlandse Zaken. Desalniettemin is er een gemeenschappelijke verklaring gekomen van de ministers van Buitenlandse Zaken en de ministers

van de Westelijke Balkanlanden waarin het toekomstige lidmaatschap van de EU wordt herhaald. We moeten die lijn blijven volgen. Mijnheer de minister, als u daarop kunt aandringen bij de Belgische overheid, des te beter.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de Europese Commissie publiceerde in april 2005 een haalbaarheidsstudie waaruit blijkt op welke wijze er onderhandelingen kunnen starten met het oog op het sluiten van een Stabilisatie- en Associatieakkoord, afgekort SAA, met Servië-Montenegro. Een SAA is een fundamentele stap naar EU-lidmaatschap voor de Westelijke Balkanstaten. EU-Commissaris voor Uitbreiding, Olli Rehn, verklaarde in maart 2005 dat Servië nog belangrijke vorderingen moet maken op het vlak van samenwerking met het Joegoslaviëtribunaal.

In september 2005 kwam er een belangrijk keerpunt in het toenaderingsproces. Nadat Carla Del Ponte, hoofdaanklager van het Internationaal Gerechtshof, een positieve verklaring aflegde over de samenwerking van Servië met het straftribunaal, werd een cruciale horde genomen. Voorheen was Del Ponte altijd erg negatief geweest over de mate van samenwerking. De Europese Raad gaf dan zijn fiat voor de opening van de onderhandelingen over een SAA. Tijdens de eerste maanden van 2006 bleef de uitlevering van Mladic één van de belangrijkste struikelstenen op de weg naar EU-toenadering. Verschillende leden van de Servische regering verklaarden echter dat er nauw samengewerkt wordt met het Joegoslaviëtribunaal, maar dat Mladic niet kan worden gevonden.

Zoals de heer Loones stelt, moet ook Vlaanderen instemmen met de eventuele toekomstige toetreding van Servië-Montenegro tot de EU. In dit verband herinner ik u aan de zogenaamde criteria van Kopenhagen. Die stipuleren duidelijk dat het land moet voldoen aan een aantal politieke en economische vereisten: het respect voor de rechtstaat en de democratische spelregels, de bescherming van de minderheden, de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid, de strijd tegen corruptie door een onafhankelijk politie- en justitieapparaat, de aanwezigheid van een efficiënte overheidsadministratie en de ontwikkeling van een vrije markt.

De Vlaamse Regering blijft de naleving van de fundamentele rechten en vrijheden als een grondvoorwaarde van lidmaatschap van de Unie beschouwen.

De democratie is te kostbaar om daarop toe te geven. Ook het Vlaams Parlement moet daarop toezien. Op die manier schrijft Vlaanderen zich onverkort in in het Europese overleg terzake. Daarom denkt Vlaanderen niet aan bijkomende stappen.

Het is evident dat we sterke nadruk leggen op de naleving van de fundamentele rechten en vrijheden. In contacten met de federale minister en rechtstreeks met de ambassadeur van Servië-Montenegro wordt er gewezen op het feit dat moet worden voldaan aan de criteria van Kopenhagen. De fundamentele principes van een rechtstaat maken onvoorwaardelijk deel uit van ons akkoord voor toetreding. Die boodschap geef ik mee tijdens dergelijke contacten.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Vlaanderen kan én moet zelfstandig een positie bepalen. In uw contacten met Servische overheden kunt u ons standpunt naar voren brengen. U hebt het federale niveau niet nodig om dit te vertolken, en daarover gaat het.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Ik wil wat concreter zijn omdat een aantal zaken nogal gemakkelijk worden gezegd. België heeft net als Frankrijk en Nederland gearzeld een standpunt in te nemen over toetreding van de Westelijke Balkan, een gebied waar veel moeilijkheden zijn. Er is dan toch een gemeenschappelijke verklaring afgelegd waarbij wordt gesteld dat de toekomst van die landen in de EU ligt.

Europa is steeds op het standpunt blijven staan dat Mladic moet worden uitgeleverd. Voor een definitieve toetreding moet Vlaanderen inderdaad mee akkoord gaan. De vraag is echter, mijnheer de minister, of u ook wordt betrokken bij de voorbereidende gesprekken. Als ik goed hebt geluisterd, zegt de heer Loones dat onafhankelijk van wat minister De Gucht zal doen, Vlaanderen een standpunt kan bepalen. In de tussenperiode worden wel allerlei stappen genomen. Op een bepaald ogenblik wordt dan een definitieve beslissing genomen en moet Vlaanderen ook beslissen. In hoeverre wordt Vlaanderen betrokken in de tussenperiode?

De heer Karim Van Overmeire: Er zijn twee elementen: enerzijds de toetreding op heel lange termijn en anderzijds de vraag of minister Bourgeois een brief

zal schrijven aan de ambassadeur van Servië-Montenegro om uitleg te vragen over de uitlevering van Mladic. Gezien het precedent met Turkije in de zaak-Ferho zou dit een interessante oefening kunnen zijn.

Mevrouw Miet Smet: Ik vind een brief schrijven een beetje belachelijk.

De heer Karim Van Overmeire: De zaak-Ferho heeft tot een bevoegdheidsconflict geleid waarover nog geen uitsluit is gegeven.

De heer Jan Loones: Mijn stelling is dat Vlaanderen een volwaardige buitenlandse bevoegdheid heeft. Sinds de Sint-Michielsakkoorden hebben we verdragsbevoegdheid. Vlaanderen kan autonoom een standpunt bepalen inzake buitenlandse betrekkingen, en het is goed dat de Belgische overheid dit weet. We hebben het federale niveau niet nodig om een standpunt te bepalen. In de zaak van de toetreding van de Westelijke Balkan is het goed dat België weet dat Vlaanderen dit dossier zelfstandig kan voorbereiden. We moeten nu eenmaal een beslissing nemen. Als het antwoord van de minister op de vraag van mevrouw Smet is dat Vlaanderen helemaal niet wordt betrokken, dan mag dit een aanleiding zijn om het anders te doen in de toekomst.

Elke Belgische minister met buitenlandse bevoegdheden is een minister van de federatie, zoals ook de koning een koning zou moeten zijn van de federatie en de eerste minister premier is van de federatie. Men is dus niet langer enkel nog bevoegd over Belgische buitenlandse bevoegdheden. Dit moet goed duidelijk worden gemaakt aan de federale instanties.

Mevrouw Miet Smet: Ik neem aan dat u gelijk hebt, maar dit betekent dat minister De Gucht geen stap kan zetten zonder overleg. Elke stap in dit dossier is belangrijk, er zijn geen onbelangrijke stappen. Elke vergadering van Buitenlandse Zaken die plaatsvindt met de Westelijke Balkanlanden en de EU, moet met de regio's worden voorbereid die dan een standpunt innemen. Ze zouden bijvoorbeeld kunnen zeggen dat Mladic niet moet worden uitgeleverd, maar ik veronderstel dat dit niet zal gebeuren. Mijn vraag is of er overleg is en hoe dit verloopt. Is er een verschil tussen het Belgische en het Vlaamse standpunt?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal geen apart initiatief nemen omdat ik vind dat dit niet nodig is. Die landen

weten dat Vlaanderen volwaardig bevoegd is voor de goedkeuring van de akkoorden. Ze komen Vlaanderen ook opzoeken om daarover te praten. Het is evident dat we dan duidelijk maken dat Vlaanderen zich inschrijft in de EU-strategie die heel duidelijk is: de toekomstige lidstaten moeten zich conformeren aan een aantal fundamentele basisprincipes. Als de gelegenheid zich voordoet, zal ik dit duidelijk maken en ik vind het dan ook niet nodig om daarover een apart initiatief te nemen.

Er is tussen minister De Gucht en mezelf geen overleg geweest omdat ik daar niet naar gevraagd heb. Vlaanderen gaat net zoals België akkoord met de EU-strategie. Het zou natuurlijk een andere zaak zijn als de federale standpunten niet de onze zouden zijn. Stel ex absurdo dat de federale overheid de naleving van de criteria van Kopenhagen en de uitlevering niet van belang vindt, dan hebben we een probleem. De Vlaamse Regering zou dit dan eerst moeten bespreken en er zou overleg moeten komen. Dat is er echter niet geweest omdat ik het conflict niet zie. Mocht er een conflict ontstaan, dan is dat een aanleiding voor overleg. Het Europese standpunt is erg duidelijk en principieel, en het Vlaams Parlement is volwaardig bevoegd voor de goedkeuring van de akkoorden. Het is mijn taak om op dat moment duidelijk te maken dat Vlaanderen die zaken belangrijk vindt en ons standpunt aan de overheden van die landen duidelijk te maken.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister, het is mijn indruk dat de federale overheid over zowel de moord in Turkije als over de uitlevering van Mladic aan het Joegoslaviëtribunaal zegt dat Vlaanderen helemaal niet bevoegd is om er zelfs nog maar vragen over te stellen. Vlaanderen is bevoegd over de eventuele toetreding op het vlak van materies zoals onderwijs en cultuur. De federale overheid schat de situatie niet zo in dat Vlaanderen een apart standpunt kan bepalen over bijvoorbeeld de uitlevering van Mladic.

Minister Geert Bourgeois: Ik weet niet of ik het beste geplaatst ben om te zeggen wat de federale overheid denkt.

De heer Karim Van Overmeire: Ik heb minister De Gucht daarover een vraag gesteld in de Senaat, en zijn antwoord was erg duidelijk.

Minister Geert Bourgeois: Ik wil een onderscheid maken met mijn brief aan de Turkse ambassadeur

omdat er toen mensen bij betrokken waren die duidelijk deel uitmaken van de Vlaamse gemeenschap. Er was toen dus wel een aanleiding om dergelijk initiatief te nemen. Vlaanderen heeft duidelijk de bevoegdheid om toetredingsakkoorden goed te keuren. De Belgische federatie kan een toetredingsakkoord met eender welke lidstaat niet goedkeuren als Vlaanderen niet akkoord gaat. Dat is een volledig zelfstandige bevoegdheid. Ik heb in mijn brief aan de ambassadeur van Turkije duidelijk gemaakt dat de naleving van de fundamentele rechten en vrijheden een element is dat wordt meegenomen in de afweging voor goedkeuring. De concrete aanleiding om de brief te sturen was het feit dat er Vlaamse ingezetenen bij de zaak betrokken waren.

Ik herhaal dat ik in het dossier-Servië geen reden zie om een dergelijk initiatief te nemen. Ik zal wel duidelijk maken tijdens contacten met de Servisch-Montenegrijnse overheid dat de naleving van de fundamentele rechten en vrijheden voor Vlaanderen een wezenlijk element is. Het staat ook in het regeerakkoord. Het Vlaams Parlement bevraagt me daar ook geregeld over naar aanleiding van diverse dossiers.

Wat het federale niveau daar ook moge over denken: we zijn volwaardig bevoegd. Er kan geen akkoord worden verleend met enig toetredingsverdrag als Vlaanderen niet akkoord gaat. Concreet overleg met het federale niveau is er niet geweest omdat daar in casu geen aanleiding toe is. Er zijn geen disputen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over mensenrechtenschendingen in de Filippijnen

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, van Servië naar de Filippijnen: het is maar een kleine stap voor een parlement met zoveel bevoegdheden.

Net voor het paasreces zijn een aantal collega's ingegaan op de vraag van onder andere het ACV, ABVV en 11.11.11 om een bezoek te brengen aan de Filippijnse ambassade in Brussel om er mee hun bezorgdheid te uiten over de grootschalige schending van

mensenrechten in de Filippijnen. Op 24 februari van dit jaar heeft de Filippijnse president Arroyo de noodtoestand uitgeroepen. Hoewel die ondertussen werd ingetrokken, blijven de mensenrechten in het land zwaar onder druk staan. Zo worden in de Filippijnen collega-volksvertegenwoordigers in de gevangenis opgesloten. Een aantal parlementsleden verschuilen zich in het parlementsgebouw om aan arrestatie te ontkomen. Tientallen andere oppositieleiden zijn moeten onderduiken omdat ze zagezegd samenzweerders tegen de staat zijn.

Internationale mensenrechtenorganisaties hebben hiertegen geprotesteerd en leggen de link met de golf van politieke moorden op de Filippijnen: 63 in 2004 en 179 in 2005. Voor dit jaar zal de tol nog veel zwaarder zijn. Naast parlementsleden liggen vooral leiders van allerhande volksorganisaties onder vuur, alsook vakbonden, advocaten, kerkelijke organisaties en journalisten. Op 17 maart nog werd Tirso Cruz, vakbondsleider van de suikerrietaarbeiders, vermoord. Hij is de zoveelste in het rijtje van door de overheid op een rechteloze wijze geëxecuteerde personen.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de mensenrechtenschendingen op de Filippijnen in het algemeen en van de rechteloze vervolging en gevangenneming van collega-parlementsleden in het bijzonder? Bent u bereid om hier officieel namens de Vlaamse Regering protest tegen aan te tekenen bij de Filippijnse ambassadeur in Brussel?

Ik besef maar al te goed dat als u over elke schending van de mensenrechten in de wereld, de betrokken ambassades moet contacteren, u wel even bezig bent. Het gaat hier echter om een erg belangrijke zaak omdat het ook collega-parlementsleden betreft. Ik wil daarmee niet zeggen dat de mensenrechten van een parlements lid zoveel meer waard zijn dan dat van iemand anders – dat is evident niet zo. Als parlements lid beseffen we wel dat in een parlementaire democratie een parlement de grondwettelijke opdracht heeft om een regering te controleren. Als die taak onmogelijk wordt gemaakt door parlementsleden te intimideren of te vervolgen, dan is de democratie in gevaar.

Het leek me daarom relevant dat Vlaamse parlementsleden hun ongerustheid uitten bij de Filippijnse ambassadeur over onze collega's in dat land. We hadden ons in eerste instantie gericht tot de voorzitter van het Vlaams Parlement, de heer De Batselier, en hem gevraagd of hij die bezorgdheid kon overma-

ken aan de ambassadeur. Zijn antwoord was dat het beter zou zijn dat de Vlaamse Regering dit doet – en wie ben ik om aan zijn wijze woorden te twijfelen? Hij stelde voor om daarover een voorstel van resolutie in te dienen. Ik heb de werkzaamheden van deze commissie echter niet nodeloos willen belasten met de indiening van een voorstel van resolutie, daarom beperk ik me tot het stellen van een vraag om uitleg. Ik hoop desalniettemin dat u er een positief gevolg aan zult geven.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, de heer Glorieux heeft de situatie mooi geschetst. Op de Filippijnen worden parlementsleden inderdaad opgesloten. Ik zal niet herhalen wat hij allemaal al heeft gezegd, maar ook ik heb deelgenomen aan de manifestatie aan de Filippijnse ambassade. Ik wist tot enkele dagen geleden niet dat de situatie in de Filippijnen zo schrijnend was. De dagen voor en na de actie heb ik gezocht naar informatie, onder meer op internet. Daaruit blijkt dat de situatie nogal ernstig is. Ik sluit me daarom graag aan bij de vragen van de heer Glorieux.

Ik vind het belangrijk dat parlementsleden zich inzetten voor en opkomen voor collega-parlementsleden die uit angst voor het regime in hun parlement verblijven omdat ze anders worden opgesloten. Misschien moet het parlement een initiatief nemen, eventueel via een resolutie of een brief. We moeten eens nadenken over een manier om onze collega-parlementsleden een hart onder de riem te steken.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me natuurlijk aan bij de vraag van de heer Glorieux. Tegelijkertijd wil ik mijn aangename verrassing uiten, want naar aanleiding van deze materie willen twee collega's het Vlaamse buitenlandse niveau opkrikken door de nadruk te leggen op een grotere verzelfstandiging van Vlaanderen op het vlak van de buitenlandse betrekkingen.

Ik ben ook benieuwd naar het antwoord van de minister, want naar aanleiding van andere dossiers heb ik al gelijkaardige vragen gesteld. Ik werd steeds met een kluitje in het riet gestuurd omdat het om inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van andere landen zou gaan. Ik ben benieuwd, want het antwoord van de minister zal heel waarschijnlijk de

aanleiding vormen tot het stellen van nieuwe vragen over mensenrechtensituaties in andere landen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, het is niet omdat we vinden dat onze minister van Buitenlands Beleid iets kan doen, dat hij het ook moet doen en dat hij het met alle grondhoudingen van de parlementsleden eens moet zijn.

In deze zaak steun ik natuurlijk de aangehaalde stelling. De minister heeft er reeds op gewezen dat Vlaanderen traditioneel baadt in een sfeer van groot respect voor de mensenrechten en pacifisme. Deze vraag ligt in de lijn daarvan. Ondertussen is het al duidelijk dat ik een absoluut pleitbezorger ben van een assertief optreden van onze Vlaamse minister van Buitenlands Beleid, ook op internationaal vlak. Ik merk dat ook de voorzitter van het parlement dezelfde stelling steunt.

Misschien moeten we er eens over nadenken wat we als parlementsleden kunnen doen. We kunnen overwegen om brieven te richten tot de ambassade met in bijlage het antwoord dat de minister gaf in de commissie. Op die manier moet de minister geen rechtstreekse brief schrijven. Misschien onderschatten we onze impact.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Glorieux, u verwijst naar de recente politieke situatie in de Filippijnen. De Filippijnse president Arroyo kondigde op 24 februari 2006 inderdaad de noodtoestand af, met als argument dat er een staatsgreep dreigde.

De noodtoestand houdt in dat betogingen verboden zijn, mensen gearresteerd kunnen worden zonder aanhoudingsbevel en dat de pers onder overheidscontrole wordt geplaatst.

De weigering van president Arroyo om af te treden heeft tot grote betogingen geleid waaraan zowat iedereen van de oppositie heeft deelgenomen. Bovendien bleek dat er tussen bepaalde oppositiegroepen in het leger en de rebellen van het NPA, het 'Nieuwe Volksleger', de gewapende arm van de communisten op de Filippijnen, contacten zijn geweest. Er deden geruchten de ronde dat een aantal generaals van plan was om zich bij de betoging aan te sluiten. De president was dus bang om afgezet te worden. Of wat

eventueel op handen was nu een staatsgreep of een volksoptocht was, laat ik in het midden.

Een dag na het afkondigen van de noodtoestand werd Crispin Beltran, een parlements lid die bekend werd als leider van de vakbond KMU opgepakt. Op 27 februari werden nog vijf andere parlementsleden van linkse partijen onder toezicht van de parlementsvoorzitter geplaatst en vastgehouden in het parlementsgebouw op beschuldiging van het aanzetten tot rebellie. Hun namen staan op een lijst van zestien zogenaamde 'samenzweerders', een amalgaam van progressieve politici, een ex-senator en personaliteiten van het ondergrondse Nationaal Democratisch Front. Die organisatie voert al bijna 40 jaar een gewapende strijd voor grondige structuurveranderingen in de Filippijnse maatschappij.

Op 3 maart werd dan de noodtoestand opgeheven. Tien dagen nadien zat Beltran nog steeds in de cel, ondanks een rechterlijk bevel om hem vrij te laten. Ook de vijf parlementsleden werden nog steeds gevangen gehouden in het parlementsgebouw, onder dreiging van een arrestatie zonder aanhoudingsbevel.

Ik deel de bezorgdheid van een aantal onder u inzake de parlementaire onschendbaarheid, want die is heel belangrijk. Mijnheer Glorieux, uiteraard zijn de aanhouding van een parlements lid en de aanhouding van een privé-persoon met miskenning van de regels, voor de persoon in kwestie even erg, maar in een democratie behoort de parlementaire onschendbaarheid tot de grondbeginselen. Parlementsleden kunnen omwille van hun politieke activiteiten niet worden aangehouden. Ik verwijs naar de bescherming die bij ons grondwettelijk geregeld is.

Twee algemene bevelen die president Arroyo had uitgevaardigd onder de noodtoestand werden niet herroepen: het bevel aan het leger en de politie dat ze de vrede en de publieke orde moeten handhaven en dat ze elk wetteloos geweld moeten onderdrukken, en het bevel dat de gewapende troepen van de Filippijnen elke actie moeten coördineren in samenwerking met de nationale politie. Als reden hiervoor wordt gegeven dat er nog steeds gevaar is voor rebellie en staatsgrepen. Intussen blijven er wel arrestaties zonder aanhoudingsbevel mogelijk en worden de media nog steeds lastiggevallen.

In het algemeen vormen schendingen van de mensenrechten in de Filippijnen een blijvende bron van bezorgdheid. Hoewel de NGO's erkennen dat de

situatie er onder president Arroyo licht op vooruit is gegaan, stellen ze toch vast dat leger en politie zich steeds meer schuldig maken aan mensenrechtenschendingen. De evolutie van de mensenrechtenschendingen moet gezien worden tegen een achtergrond van gewelddadige acties door verschillende islamitische groepen in Mindanao, het communistische rebellenleger New People's Army en de sterk aanwezige georganiseerde misdaad. De overheid wil bewijzen dat ze de situatie onder controle heeft.

De doodstraf werd in 1987 uit de grondwet geschrapt, maar weer ingevoerd onder president Ramos. Zijn opvolger Estrada kondigde een moratorium af dat ook onder Arroyo bleef bestaan. Arroyo dringt bij het parlement aan op de definitieve afschaffing van de doodstraf. De vrijheid van godsdienst is grondwettelijk verankerd en wordt ook in de praktijk geëerbiedigd. De situatie in de gevangenissen is bijzonder slecht: ze zijn overbevolkt en er is weinig hygiëne.

Eind vorig jaar nam de regering zich voor de situatie van minderjarigen in de gevangenissen te verbeteren. Door een gebrek aan geld en opleiding heerst er veel corruptie en inefficiëntie onder de ambtenaren. Onder druk van de 'oorlog tegen terrorisme' en omwille van de noodzaak om snel resultaat te boeken negeren de ordediensten vaak de rechten van de verdediging. Volgens verschillende bronnen maken de ordediensten zich ook schuldig aan arbitraire arrestaties, buitengerechtelijke executies, verdwijning en foltering.

De grondwet van 1987 voorzag in de oprichting van een Commissie voor de Mensenrechten. Deze commissie heeft als taak te rapporteren over de evolutie van de mensenrechten op de Filippijnen, schendingen vast te stellen en verbeteringsvoorstellen te formuleren. Het bestuur van deze commissie wordt beschouwd als capabel, maar heeft te kampen met een gebrek aan financiële middelen.

Ik zal geen officieel protest aantekenen bij de Filippijnse ambassade, en wel om volgende redenen. Ik heb het er al over gehad in mijn antwoord op de vorige vraag. Ik heb de indruk dat er wordt verwezen naar mijn brief aan de Turkse ambassadeur, maar ik benadruk nogmaals dat die brief geen precedent vormt. Mijnheer Glorieux, u wees er zelf op dat niet elke schending van mensenrechten aanleiding kan zijn voor een brief aan een ambassade.

De brief aan de Turkse ambassadeur vertrok vanuit een concrete connectie met twee 'nieuwe Vlamingen',

de gebroeders Ferho wier ouders in Turkije werden vermoord. Zij leven en werken hier, en vervullen een politieke rol in de maatschappij. De dood van hun ouders riep dan ook vragen op bij vele Vlamingen die door de activiteiten van de gebroeders Ferho de Koerdische problematiek volgen.

Inzake de schendingen van de mensenrechten op de Filippijnen, liggen de kaarten anders. Hoezeer ik deze schendingen ook betreur, er is geen directe band met Vlaanderen of met de inwoners van de Vlaamse Gemeenschap die een brief aan de ambassadeur zou rechtvaardigen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op mijn eerste vraag hebt u bevestigend geantwoord: u bent op de hoogte van de schending van de mensenrechten in de Filippijnen.

Ook uw antwoord op mijn tweede vraag was klaar en duidelijk. Ik kan er enigszins begrip voor opbrengen, maar ik betreur het natuurlijk ook. Ik besef dat een brief misschien niet veel zou uitmaken en wellicht zou er niemand van wakker liggen. Toch is het volgens mij altijd beter om, zoals een oud spreekwoord zegt, een kleine kaars aan te steken dan om de duisternis te vervloeken. Elke bijdrage die we vanuit Vlaanderen kunnen leveren om, ook al is het in een heel ver land zonder directe band tussen de inwoners van Vlaanderen en van dat land, onze solidariteit met collega-parlementsleden te betuigen, is volgens mij nuttig.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, ik onderschrijf volledig het standpunt van de heer Glorieux.

Minister Geert Bourgeois: Ik neem er akte van dat er eventueel een parlementair initiatief komt. Ik heb duidelijk gemaakt wat de toestand in de Filippijnen is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het beleid rond microfinanciering in ontwikkelingslanden

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, microfinanciering is een belangrijke hefboom om op een waardevolle en duurzame wijze mensen in het Zuiden middelen te bieden om hun eigen plannen te verwezenlijken. De vastenperiode is net voorbij en de actie van Broederlijk Delen heeft heel sterk de nadruk gelegd op het steunen van landen in het Zuiden en de eigen plannen van de mensen daar.

We weten al langer dat microfinanciering een belangrijke hefboom is. We hebben daartoe tijdens de vorige legislatuur een decreet goedgekeurd. Daarin werd een systeem uitgewerkt voor waarborgverleningen aan ontwikkelingsfondsen die de microfinanciering kan ondersteunen. De uitvoeringsbesluiten zijn er gekomen in september 2005.

Ik heb over dit onderwerp reeds in mei 2005 een vraag aan u gesteld. Nu is er een jaar verstreken sinds mijn vorige vraag en een half jaar sinds de publicatie van de uitvoeringsbesluiten. Ik had dan ook graag een stand van zaken gekregen omtrent de uitvoering van het decreet en ik heb ook een aantal heel praktische vragen.

Mijnheer de minister, werd het waarborgcomité dat als taak heeft om de minister te adviseren over de erkenning van de ontwikkelingsfondsen en over het verlenen van de waarborgen, al opgericht? In uw antwoord op mijn vorige vraag en in de uitvoeringsbesluiten wordt een samenstelling van drie mensen met elk een eigen specialiteit gesuggereerd. U vertelde dat die samenstelling een soort garantie zou bieden voor de kwaliteit van de uitvoering van het decreet. Wat is de uiteindelijke samenstelling geworden? Is het gelukt om die drie mensen aan te trekken? Hoe ver staat het in de praktijk met de samenstelling?

In uw antwoord op mijn vraag van mei 2005 in deze commissie, stelde u dat u een colloquium zou organiseren om de microfinanciering meer onder de aandacht te brengen en om de nodige stimulansen te geven. Zijn die plannen al concreter geworden? Denkt u er nog over na of werden ze al gerealiseerd?

In dezelfde bespreking in de commissie was u niet afkerig van mijn voorstel om ook op een andere manier microfinanciering te stimuleren, bijvoorbeeld door in een land zoals Zuid-Afrika of Mozambique alle actoren van microfinanciering samen te brengen, zowel de vragers als de aanbieders van ontwikkelingsfondsen om na te gaan welke knelpunten er zijn in het vinden van vraag en aanbod en om zo de netwerking te faciliteren. Microfinanciering is mogelijk een andere manier om deze landen te ondersteunen. U zei toen dat u dat met de microfinancieringsinstellingen zelf zou bespreken. Hebt u dat intussen gedaan en hebt u al meer zicht op eventueel andere mogelijkheden, naast de uitvoering van het decreet zelf?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het Waarborgcomité werd samengesteld conform artikel 2 van het uitvoeringbesluit betreffende het stimuleren van microfinanciering in ontwikkelingslanden door middel van waarborgverlening aan ontwikkelingsfondsen. Het bestaat uit een ambtenaar van de administratie Buitenlands Beleid die voorzitter is, een ambtenaar die vertrouwd is met de wetten van de Rijkscomptabiliteit gecoördineerd op 17 juli 1991 en een externe adviseur met specifieke kennis van institutionele en financiële analyse van MFI's in ontwikkelingslanden en met specifieke kennis van internationale financiering. Voor elk van hen is ook een plaatsvervanger aangeduid.

Het voorzitterschap is in handen van een ambtenaar, de heer Freddy Colson, administrateur-generaal van het VAIS (Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking), en de heer Jorg Vereecke, adjunct van de directeur VAIS, is zijn plaatsvervanger. De heer Geert Reynders is aangeduid als persoon die vertrouwd is met de wetten van de Rijkscomptabiliteit. Hij is adjunct van de directeur bij Abafim. Zijn vervanger is mevrouw Liesbet Bohets, adjunct van de directeur bij Abafim. Professor Berlage van de KUL is aangeduid als extern adviseur. Zijn plaatsvervanger is de heer Bastiaensens van de Universiteit Antwerpen. Zij zullen begin mei 2006 formeel worden geïnstalleerd.

Wat de tweede vraag betreft, heb ik voorgesteld een colloquium te organiseren met als doel de nieuwe reglementering toe te lichten. Gezien de beperkte doelgroep – er zijn maar enkele ontwikkelingsfondsen in Vlaanderen actief, namelijk Incofin, Trias en Alterfin –, en gezien de specifieke materie van

de waarborgverlening, heb ik beslist om de directe spelers rechtstreeks uit te nodigen op een informatievergadering. Daar zal uitleg worden gegeven over de erkenning en de wijze waarop een dossier wordt ingediend.

Het derde punt zal ik ter sprake brengen op de installatievergadering van het Waarborgcomité om samen met de drie vermelde personen na te gaan welke mogelijkheden er zijn. We zullen wel rekening moeten houden met de netwerken waarover de Vlaamse ontwikkelingsfondsen zelf beschikken. We moeten ook nagaan welke mogelijkheden er liggen in Zuid-Afrika. Ik zal deze mogelijkheden nagaan tijdens de installatievergadering en bij het Waarborgcomité en de ontwikkelingsfondsen zelf.

Mevrouw Sabine Poleyn: Als ik het goed begrijp, zal het Waarborgcomité in mei 2006 worden geïnstalleerd. Daarin zetelen toch de ontwikkelingsfondsen. U spreekt van een overleg met de ontwikkelingsfondsen zelf.

Minister Geert Bourgeois: Dat overleg vindt plaats ter vervanging van het colloquium dat eerst was gepland. Dat overleg zal zo snel mogelijk na de installatievergadering gebeuren.

Mevrouw Sabine Poleyn: De doelgroep is inderdaad zeer specifiek en dus ook beperkt. Het zou wel interessant zijn om de publieke opinie in te lichten over ontwikkelingssamenwerking. Ontwikkelingssamenwerking staat immers niet altijd gelijk met het geven van geld dat vervolgens wordt opgebruikt. Het verstrekken van leningen aan microprojecten en kleine ondernemingen laat een heel ander beeld van het Zuiden zien. Ik begrijp dat dit iets anders is dan het bewerken van een specifieke doelgroep.

Een tweede punt dat voor ruimere verspreiding pleit, is het volgende. In de Senaat is onlangs een wetsvoorstel van mevrouw de Béthune en de heer Steverlynck goedgekeurd waardoor particulieren fiscaal worden gestimuleerd om zelf bij te dragen aan ontwikkelingsfondsen. De mensen worden er dus wel degelijk bij betrokken. De federale overheid zou hierover een colloquium kunnen organiseren. Er wordt in de Senaat in mei ook een conferentie gepland. Ik wilde alleen maar stellen dat deze interessante ontwikkelingshefboom best wordt gestimuleerd.

Minister Geert Bourgeois: Uw suggestie kan interessant zijn. Mijn antwoord op uw eerste vraag over het

organiseren van een colloquium had betrekking op de reglementering. Er moet een onderscheid worden gemaakt. Met de fondsen, de ethische beleggers en het Waarborgcomité kan een werkvergadering over de reglementering worden gehouden. Daar kan misschien worden aangebracht om een vergadering voor een breder publiek te organiseren. Daar kan bijvoorbeeld aan gemeenten de mogelijkheden van beleggen bij zulke fondsen worden aangebracht. Het ene sluit het andere niet noodzakelijk uit.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het bezoek van de minister aan China voor de promotie van Vlaanderen als toeristische bestemming

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: We hebben het in deze commissie al vaak gehad over uw beleid inzake het promoten van Vlaanderen als toeristische bestemming in het buitenland en het verkennen van nieuwe markten in China. Gezien de verschillende uiteenzettingen van de commissieleden en de drukke agenda wil ik er hier niet verder op ingaan, want de visies van de respectieve partijen zijn hier welbekend. Dat betekent natuurlijk niet dat de mensen die zich met het beleidsdomein Toerisme bezighouden, het dossier niet verder opvolgen. Het lijkt me daarom nuttig om uw recente bezoek op de agenda te plaatsen. De vijfdaagse rondreis naar Beijing en Shanghai had vooral tot doel om China warm te maken voor Vlaanderen als reisbestemming en Vlaanderen als toeristisch product aan te bieden.

Van dit bezoek wordt veel verwacht. Als opvolging van de besprekingen in deze commissie wil ik daarom de volgende vragen stellen. Mijnheer de minister, hoe evalueert u deze reis? Welke initiatieven werden er concreet genomen? Welke concrete resultaten zijn bereikt?

En als rode draad doorheen de commissievergadering van vandaag, wil ik u vragen of u tijdens uw bezoek ook de mogelijkheid hebt gehad om aandacht te besteden aan de problematiek van de mensenrechten. Plant u initiatieven over dit thema?

Het moet voor u als minister ook bijzonder vervelend zijn geweest dat een lid van de meerderheid uitgerkend op het moment van uw bezoek in China zwaar uithaalde naar uw beleid hieromtrent. Het verbaast mij dat de heer Loones pas nu op de propen is gekomen met zijn kritiek op uw toerismebeleid ten aanzien van China, en dan vooral in verband met de problematiek van de mensenrechten in China. Ook het naar hier halen van bussen vol Chinezen zou volgens de heer Loones niet opportuun zijn. Het verkennen van nieuwe en verre markten en meer bepaald China werd nochtans al aangehaald tijdens de bespreking van de beleidsnota 2004-2009. Ik kan mij niet herinneren dat de heer Loones toen, noch tijdens de bespreking van de beleidsnota noch later tijdens die van de beleidsbrief, hierop kritiek heeft geuit. De heer Loones heeft ook de beleidsnota zonder problemen goedgekeurd.

Daarom wil ik nog een bijkomende vraag stellen. Blijft u ondanks de kritiek van uw partijgenoot, dezelfde weg bewandelen op het vlak van uw toerismebeleid ten aanzien van China?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: In tegenstelling tot wat de heer Sintobin beweert, heb ik mij wel degelijk al meerdere malen uitgelaten over dit aspect van het toerisme. Ik heb in een van de vorige commissievergaderingen al laten weten dat ik mij niet meer op deze manier zou uitlaten over de Chinezen.

Het buitenlandse beleid dat door de N-VA wordt gedragen, is erop gericht altijd aandacht te besteden aan het aspect mensenrechten bij buitenlandse betrekkingen. China zit op dit vlak niet helemaal zuiver. Het blijft mij storen dat wij nu nogal kritiekloos trachten toenadering te zoeken tot dit nieuwe 'beloofde land'. In de pers is helemaal geen kritiek verschenen op de reis van minister Bourgeois. Het is wel een ongelukkige samenloop van omstandigheden geworden. De bespreking van een en ander en het moment dat het in de pers is verschenen vielen samen met de reis van de minister. Daarom wordt er een verband tussen gelegd.

Ik heb ook gesteld dat in navolging van wat minister Bourgeois mij zelf heeft meegedeeld, het om een reis ging waar contact is gezocht met ondernemers en niet met overheden. De kritiek inzake de mensenrechten is uiteraard niet gericht op ondernemers, maar op overheden. Wij zullen er aandacht aan blij-

ven besteden, want het blijft een belangrijk aspect van de Chinese politiek.

Ik heb mijn persoonlijke mening geuit over het aantrekken van Chinese toeristen. Ik durf te hopen dat een parlementslid nog altijd een persoonlijke mening kan blijven vertolken op het beleidsterrein dat hij of zij volgt. Bij ons kan dit, bij de fractie van de heer Sintobin waarschijnlijk niet.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Wij zijn in China voornamelijk van Beijing naar Shanghai gevlogen. Het is maar gedeeltelijk een 'promotour' geweest. We hebben een interessante promotie voor Vlaanderen als toeristische bestemming kunnen doen. Ik kom er straks op terug.

Het was vooral een werkbezoek om de voorwaarden te bepalen waaronder we een kantoor kunnen oprichten en om contacten te hebben over de Chinese toerismemarkt, met Hainan Airlines en de Vlamingen die zich als 'Vlamingen in Shanghai' hebben georganiseerd. Er zijn ongeveer 500 Belgen in Shanghai. Daarvan zijn meer dan 90 percent Vlamingen. Ook met toeristische kantoren van andere landen hebben we contacten gelegd. Ik beschouw die als 'concullega's'. Ik denk bijvoorbeeld aan het Maison de France en het Oostenrijkse bureau voor toerisme. Daarnaast heb ik de opening van Busworld Shanghai bijgewoond, de wereldwijde Vlaamse organisatie die om de twee jaar in Kortrijk plaatsgrijpt maar ook in Shanghai actief is. Ik heb met heel wat Vlaamse ondernemers contact gehad die in Shanghai waren voor Domotex. Er was ook de opening van een wereldwijde toeristische beurs met de mogelijkheid om er Vlaanderen te promoten voor een select publiek van touroperators.

We zijn gestart in Beijing op 26 en 27 maart. Daar hebben we met de ambassadeur en het ambassadepersoneel contact gehad en de ambassade zelf bezocht. Op de ambassade zelf is er tijdelijk nog ruimte vrij om te starten met een bureau voor toerisme. Op dit ogenblik zit ook FIT daar nog. Dat is belangrijk als binnenkort de definitieve ondertekening plaatsheeft van de akkoorden Hainan Airlines-BIAC over de rechtstreekse vlucht tussen Zaventem en Beijing. Ik heb zeer nuttige gesprekken gevoerd met de ambassadeur.

In Beijing had ik eveneens een interessante ontmoeting met vice-voorzitter Sun van CNTA of China

National Tourism Administration. Het wederzijdse belang van het toerisme is uitgebreid aan bod gekomen, zowel van Vlamingen naar China als van Chinezen naar Vlaanderen. Als er een luchtverbinding tot stand komt, is het evident dat de Chinezen ook hopen op incoming toerisme, net zoals wij hopen dat Chinezen worden aangezet om naar hier te reizen.

Ik had een interessant contact met het Maison de la France, dat er een toeristisch kantoor openhoudt. De Fransen hebben eerst lang prospectie gevoerd, een drietal jaar voorbereidend werk geleverd en een hele studie over de Chinese markt uitgewerkt. Ze waren erg open. Daarom heb ik ze, net als de Oostenrijkers, concullega's genoemd. Het gaat immers niet zozeer om een concurrentiestrijd tussen ons, al is dat wel wat zo tussen de West-Europese landen onderling, maar meer tussen de continenten. Australië en Canada zijn voor ons concurrenten. Europa is voor de Chinezen immers één bestemming. Het gaat erom in ieder Europees land Chinese toeristen binnen te halen. De Fransen waren erg open en hebben de presentatie van hun aanpak van de Chinese markt en hun visie op de Chinese toerist op cd-rom meegegeven. Ze komen ervoor uit dat ze trachten de Chinese toerist uitsluitend voor enkele dagen naar Frankrijk te laten komen. Dat zal echter maar mondjesmaat gebeuren. De Chinese toerist zal nog niet onmiddellijk massaal naar Europa komen.

Tot slot van mijn tweedaagse bezoek aan Beijing heb ik een bezoek gebracht aan Hainan Airlines. Na een interessant vertrouwelijk gesprek heb ik een verbintenis ondertekend namens de Vlaamse Regering waarin ik het engagement aanga om dit najaar nog een toeristisch kantoor te openen als er ook effectief met de luchtvaartlijn van start wordt gegaan. De Vlaamse Regering trekt daar extra middelen voor uit, namelijk 500.000 euro op jaarbasis. Zo kan worden gestart met de promotie en het werven van personeel.

We hebben eveneens de visumproblematiek kunnen bespreken. Ons land is op dit moment geen point of entry. Duitsland is dat wel, omdat er wordt geland in Frankfurt, alsook Nederland en Frankrijk. Wij zijn echter heel zelden de hoofdbestemming, en we worden momenteel dus nog niet met die visumproblematiek geconfronteerd. Dat zal wel gebeuren zodra er een landingsplaats komt in Zaventem. Ik heb het probleem uitvoerig kunnen bespreken met ons consulaat-generaal in Shanghai en met de ambassadeur in Beijing.

Dinsdag 28 maart heb ik Busworld Shanghai mogen openen. Voor een heel grote groep mensen uit de

media, zowel journalisten van de schrijvende pers als mensen van radio en TV, heb ik Vlaanderen in beeld mogen brengen en promoten. Daarbij heb ik ook het Vlaamse toerisme in de schijnwerpers kunnen zetten. Busworld is erin geslaagd zijn initiatief te exporteren naar China en het daar voor de zesde keer te organiseren. Ik heb bij mijn bezoek aan de beurs en bij de informele sessies met de Vlaamse organisatoren van Busworld de gelegenheid gekregen om zowel met Vlaamse als met Chinese professionelen uit de autobussector van gedachten te wisselen.

Daarna heb ik ook een bezoek gebracht aan de Domotex-beurs in dezelfde expohallen. Daar heb ik de ondernemers uit Zuid-West-Vlaanderen ontmoet, die heel actief zijn op de Chinese markt en van daaruit ook de buitenlandse markt kunnen bewerken, vooral de Australische. Ik hoef u niet te zeggen dat ook die ondernemers uitkijken naar een rechtstreekse luchtvaartverbinding.

Vervolgens heb ik een bezoek gebracht aan C-Trip, één van de belangrijkste jonge reisorganisaties in China en het grootste on-linereiskantoor in China. Hun website krijgt dagelijks 1,8 miljoen unieke bezoekers. C-Trip is Nasdaq-genoteerd en evolueert enorm. In mijn aanwezigheid werd een contract getekend met het Hasseltse bureau WDR Travel, dat de organisatie op zich zal nemen van de groepsreizen van C-Trip naar Zaventem. WDR Travel is naar huis gegaan met een aantal contracten op zak, ook met andere touroperators dan C-Trip, voor groepsreizen die in de komende periode Vlaanderen zullen aandoen. Ik hoop dan ook dat ze navolging zullen vinden.

Aansluitend met het bezoek aan het Maison de la France in Beijing heb ik een werkbezoek gebracht aan onze Oostenrijkse collega's in Shanghai. Ook dat was een heel interessant bezoek. De Oostenrijkers legden een grote openheid aan de dag en gaven veel toelichting bij hun aanpak, met onder andere een PowerPoint-presentatie, die ze ons daarna ook overhandigd hebben. Ik heb daaruit geleerd dat het interessant zou kunnen zijn om net als de Oostenrijkers een bijkantoor te openen in Shanghai. Dat vergt niet veel personeel: zij hebben bijvoorbeeld gewoon hun personeel verdeeld over Beijing en Shanghai.

Beijing en Shanghai zijn twee totaal verschillende werelden, met een totaal verschillende dynamiek. De toeristische kantoren van alle landen zitten op dit ogenblik in Beijing, de politieke en diplomatieke hoofdstad. Ook de luchtvaartverbinding zal met Beijing zijn. De Oostenrijkers zijn als eersten en tot nu

toe als enigen begonnen met een klein bijkantoor in Shangai. Ze hebben er net als wij een apart consulaat-generaal, dat voor Shangai de visa uitreikt. We hebben hier nog niets over beslist, en we zullen uiteraard van start gaan in Beijing, maar ik sluit niet uit dat we net als de Oostenrijkers zullen werken met een kantoor in Beijing en een klein bijkantoor in Shangai. Ook Toerisme Vlaanderen was daar sterk toe geneigd. Het zou mogelijk zijn dat bijkantoor in te richten in het consulaat-generaal.

Die avond heb ik ook een rondetafelgesprek belegd met een veertigtal Vlamingen, vooral ondernemers die daar actief zijn. Ze hebben hun ideeën, inzichten en voorstellen met betrekking tot de Vlaamse markt voor Chinezen geformuleerd. Zowel de mogelijke pluspunten als minpunten zijn genoemd. Ze hebben me in elk geval gesterkt in mijn overtuiging dat het moment gekomen is om de Chinese toeristische markt te gaan bewerken.

Op donderdag 30 maart, de slotdag van mijn bezoek aan Shangai, maakte ik de opening van World Travel Fair mee en had ik een werklunch met de voorzitter van de SMTAC, de Shangai Municipal Tourism Administrative Commission. Tijdens dat gesprek werden samenwerkingsmogelijkheden verkend. Ik heb de presentatie mogen geven van Toerisme Vlaanderen, die centraal stond in het omliggende programma van die eerste beursdag. Het is een reusachtige internationale beurs. Er kwam een veertigtal Chinese touroperators en gespecialiseerde journalisten opdagen, onder wie we onze brochure hebben verspreid en aan wie we een PowerPoint-presentatie gaven met een voorstelling van Vlaanderen: 'Tien goede redenen om Vlaanderen op te nemen in uw Europese reisprogramma' en een film over Vlaanderen.

Die mensen waren heel enthousiast. We hebben dan ook een sterk product, dat eigenlijk te weinig bekend is. We hebben een enorm grote concentratie van kunststeden en een prachtige combinatie met allerlei bijkomende aspecten, zoals Antwerpen als diamantstad. Dat was voor hen bijzonder interessant, want totnogtoe leefden ze in de overtuiging dat Amsterdam de diamantstad was. Antwerpen was dan ook een revelatie. Ook de presentatie van de kunststeden maakte hen enthousiast. Ze zien dan ook veel mogelijkheden om de kunststeden te promoten bij de Chinese toeristen, wier aantal in de middenklasse almaar groter wordt.

Het was een heel interessante reis met concrete resultaten. Het was interessant op promotioneel vlak,

maar we hebben ook veel kennis verzameld op korte tijd, mede dankzij de afspraken die we gemaakt hadden met het Maison de la France en het toeristisch kantoor van de Oostenrijkers, en de terreininformatie die we hadden ontvangen van de ambassade, de consul-generaal en de Vlamingen daar ter plaatse. Onze contacten waren stuk voor stuk interessant, en leverden veel bruikbare kennis op. We hebben zelfs van de toeristische dienst van Shangai het voorstel gekregen voor een concreet samenwerkingsverband. Dat biedt mogelijkheden, omdat Shangai ook een bijzondere relatie heeft met Antwerpen, bijvoorbeeld met betrekking tot de havenproblematiek, en Antwerpen daarnaast als diamantstad een bijzondere aantrekkingskracht heeft voor de Chinezen.

Ik heb een concrete verbintenis ondertekend met Hainan Airlines over het openen van ons toeristisch kantoor. Ook het contract dat WDR uit Hasselt met C-Trip heeft gesloten, is heel belangrijk om een impuls te geven aan het Chinese groepstoerisme.

Uit al die contacten heb ik geleerd dat het erg interessant is de Chinese markt te bewerken. Er is een sterke culturele interesse bij de Chinese middenklasse. De studerende Chinezen zijn bijzonder geïnteresseerd in kunst en cultuur. Daarnaast zijn het typisch ook toeristen die graag shoppen, wat hen toch wat onderscheidt van andere toeristen.

U vroeg ook naar de problematiek van de mensenrechten, maar dit was een toeristisch georiënteerd werkbezoek, zodat ik geen contacten heb gehad met Chinese autoriteiten. Wel ben ik ervan overtuigd dat het aantrekken van toeristen naar West-Europa en Vlaanderen alleen maar een positief effect kan hebben. Massa's mensen komen in aanraking met de westerse rechten en vrijheden. Ze worden hier geconfronteerd met ons samenlevingsmodel, wat altijd kan leiden tot openheid, wederzijdse contacten en beïnvloeding.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerige reisverslag. Mijnheer de voorzitter, het was misschien interessant geweest dat een aantal leden van de commissie was meegegaan op reis, dan hoefde ik vandaag geen vragen te stellen. Maar dat is mogelijks iets voor een toekomstige regeling van de werkzaamheden.

Mijnheer de minister, er zijn inderdaad heel wat initiatieven genomen om Vlaanderen op de Chinese en andere verre markten te promoten. Dat is trouwens

niet alleen gebeurd tijdens uw vijfdaagse trip. Zoals u zei, gaan daar immers heel wat voorbereidingen aan vooraf. Ik veronderstel dat de effecten van die inspanningen pas zichtbaar zullen worden na enkele jaren. We zullen volgend jaar nog niet kunnen zeggen of het al dan niet een succes was: het wordt veeleer vijf à tien jaar.

Uw antwoord met betrekking tot de mensenrechten is vrij minimaal, in tegenstelling tot het ruimere standpunt dat u inneemt in bepaalde andere dossiers, zoals dat van Servië en de Filippijnen.

Mijnheer Loones, ik heb absoluut geen probleem met het feit dat u een persoonlijk standpunt inneemt, maar u zult het me ook niet kwalijk nemen dat ik dit ter sprake wilde brengen. In wat Het Nieuwsblad een 'striemende persmededeling' noemde, viel u een groot deel van het buitenlands toerismebeleid van de minister aan. U doelde daarbij niet alleen op de situatie van de mensenrechten in China, maar ook op het naar hier halen van Chinese toeristen.

De heer Jan Loones: U moest eerst maar eens de persverklaring zelf lezen.

De heer Stefaan Sintobin: Om mijn punt duidelijk te maken, zal ik eindigen met een citaat van u – tenzij u ook dat betwist natuurlijk –: 'Ik denk niet dat Vlaanderen er belang bij heeft om nu bussen vol Chinezen aan te trekken. Kijk naar het bustoerisme van de Japanners vandaag. Voor een kunststad als Brugge is dat toch niet het ideale publiek. Ik ga zelf ook niet het Gruuthusemuseum binnenstappen als er net een bus Chinezen is aangekomen.'

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Bossuyt tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over een verdragsrechtelijk akkoord met Frankrijk over gewestmateries

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Mijnheer de voorzitter, ik schaam me bijna over mijn vraag. We hebben hier nu al gesproken over China, de Filippijnen en Servië, maar ik wil het hebben over Halluin, wat veel

bescheidener is – gelieve mij daarvoor te verontschuldigen.

Het verheugt me dat iedereen hier Vlaanderen interessant genoeg vindt om het in het buitenland bekend te maken. We zijn trouwens een soevereine entiteit – ik wil het woord natie niet in de mond nemen – en onze minister, die toch Vlaams-nationalist is, zou zich dan ook aangesproken moeten voelen om zijn regio te promoten.

Daar zijn ook kansen toe. In sommige thema's is het allicht moeilijk om onze mening op een geloofwaardige wijze naar voren te schuiven, maar anderzijds is het spijtig dat, wanneer we dan toch de kans krijgen Vlaanderen als land op de kaart te zetten, dat blijkbaar maar moeizaam gaat. Daarover gaan mijn vragen.

De eerste buitenlandse stap – het eerste samenwerkingsakkoord – van Vlaanderen, was een kleine. Het was een akkoord van 28 september 2000 met Frankrijk over een samenwerking op het gebied van Cultuur, Taal, Onderwijs en Wetenschappen. Dat was een belangrijke stap, omdat Vlaanderen toen als land op belangrijke domeinen afspraken kon maken met Frankrijk, met inbegrip van regelmatige contacten tussen de vakministers. Ook voor Frankrijk was het belangrijk de Vlaamse regio te leren kennen.

Er werd ook een commissie opgericht om dat allemaal uit te werken. Uiteindelijk zette de Vlaamse Regering in maart 2005 de nodige stappen om het bilaterale akkoord tussen Frankrijk en Vlaanderen uit te breiden met de beleidsdomeinen Milieu, Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit, Gezondheid en Welzijn, Werkgelegenheid en Beroepsopleidingen, kortom met al de thema's waarvoor we effectief bevoegd zijn. Dezelfde Vlaamse Regering heeft dit trouwens een jaar later nogmaals bevestigd met een beslissing van 24 maart laatstleden.

Daarom zou ik nu de vraag willen stellen, ook als bewoner van die regio, wat er eigenlijk van aan is. Zijn de Fransen ingelicht van onze beslissing om binnenkort – misschien is het al bezig – de nodige stappen te zetten om met Frankrijk akkoorden te sluiten op wezenlijke domeinen, die ook voor de grensregio heel belangrijk zijn? Daar worden momenteel immers heel wat activiteiten uitgeoefend in absoluut onduidelijke omstandigheden. We verwachten dan ook dat de Vlaamse Regering de taak op zich neemt om op die domeinen daadwerkelijk op te treden. Weten de

Fransen dat we die beslissing hebben genomen, en wat is hun reactie daarop? Zijn de gesprekken reeds begonnen?

Er zijn verschillende mogelijkheden. Het bestaande akkoord kan worden uitgebreid met die gewestbevoegdheden. Dat zou misschien ook de eenvoudigste manier zijn om efficiënt te werken. Er kan echter ook onderhandeld worden over een nieuw akkoord. Welke timing is daarover afgesproken? Zijn er ook gesprekken gevoerd of gepland met de Franse minister van Europese Zaken om de opdracht van de Vlaamse Regering te implementeren?

Kortom, welke contacten zijn er met een van onze grootste bureaus? Als we ons daar niet als land manifesteren, waar zullen we het dan wel doen? Daar zou ik graag concrete antwoorden op krijgen, te meer daar er in de regio nogal wat ophef wordt gemaakt over de oprichting van een zogenaamd Eurodistrict. Daar zijn allicht tientallen gemeenten bij betrokken en het zal gaan om een heel nauwe samenwerking tussen lokale autoriteiten, al weten we nog niet in welk kader. Wat doen wij intussen op domeinen waarop de Vlaamse inwoners onder andere vragen om rechtszekerheid ten aanzien van Frankrijk en van wat wij daar aan het doen zijn?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Het is inderdaad belangrijk dat die contacten er zijn en dat er grensoverschrijdend wordt samengewerkt, zeker in die regio. Mensen uit Noord-Frankrijk komen bij ons werken en omgekeerd. Onderhoudt het kabinet contacten met die werkgroep in West-Vlaanderen, waarvan gouverneur Breyne de voorzitter is? Er rijzen heel wat problemen. Sommige problemen liggen op het vlak van milieu, andere hebben te maken met grenscriminaliteit. Wordt er samengewerkt om die problemen aan te pakken?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, via de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Parijs werd de mogelijkheid tot het sluiten van een nieuw verdrag met betrekking tot de genoemde beleidsdomeinen, Milieu, Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit, Gezondheid en Welzijn, Werkgelegenheid en Beroepsopleiding, informeel afgetoetst met vertegenwoordigers van het Franse ministerie van Buitenlandse Zaken. De Fransen ble-

ken weinig interesse te hebben voor een bijkomend bilateraal akkoord omwille van de complexiteit en de lange duur van de verdragsprocedure.

De samenwerking met de buurlanden heeft voldoende mogelijkheden om zich te ontwikkelen op het terrein zelf, en daarnaast is er het Europese kader voor uitwisselingen binnen de diverse geciteerde domeinen. Er zijn nog geen formele onderhandelingen gestart met de Franse overheid, en er moeten eerst informele gesprekken worden gevoerd over de wenselijkheid aan Franse zijde tot het sluiten van een verdrag.

Wat de uitbreiding van het bestaande bilaterale akkoord inzake Cultuur, Taal, Onderwijs en Wetenschappen van 2000 betreft, heeft de administratie Buitenlands Beleid mij laten weten dat dit verdragsrechtelijk niet aangewezen is. Het gaat hierbij namelijk niet om een kaderverdrag dat verder kan worden ingevuld met nieuwe materies, maar om een specifiek akkoord dat betrekking heeft op de in de titel vermelde beleidsdomeinen.

De administratie wees ook op de mogelijkheid die het bestaande 'Akkoord tussen de regering van het Koninkrijk België, de Vlaamse Regering, de regering van de Franse Gemeenschap en de regering van het Waalse Gewest enerzijds en de regering van de Franse Republiek anderzijds, inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen' van 16 september 2002 biedt, dat op 1 juli 2005 in werking is getreden. Dit Frans-Belgische verdrag, mede ondertekend door Vlaanderen, heeft geen betrekking op welbepaalde beleidsdomeinen, maar biedt voldoende mogelijkheden voor de oprichting van samenwerkingsverbanden in alle beleidsdomeinen en voor gezamenlijke overleg- en beheersstructuren. Hieraan werd op het terrein nog geen uitvoering gegeven, noch werd het reeds gebruikt als basis voor een nieuw samenwerkingsverband.

Indien, krachtens de beslissingen van de Vlaamse Regering, geopteerd wordt voor een nieuw bilateraal samenwerkingsverdrag met betrekking tot voornoemde domeinen tussen Vlaanderen en Frankrijk, moet de Vlaamse Regering na de informele overlegfase met de Franse overheid beslissen over formele onderhandelingen met het oog op het sluiten van een akkoord. Vervolgens worden alle betrokken Vlaamse diensten bevroegd over een mogelijke invulling van een dergelijk verdrag en wordt een tekstontwerp

opgesteld. Op basis van voorgaande verdragsprocedures moeten we op een periode van twee jaar rekenen vooraleer het akkoord kan worden ondertekend. De ratificatie door beide partijen neemt eveneens één tot twee jaar in beslag. Voor de eigenlijke inwerkingtreding kan bijgevolg een termijn van minimum drie jaar worden gerekend. Daarna eerst kan het verdrag worden uitgevoerd aan de hand van een werkprogramma dat door beide partijen wordt afgesproken.

Er zijn nog geen diplomatieke gesprekken gevoerd met de Franse overheid met het oog op het sluiten van een nieuw verdrag, aangezien we ons nog in de informele overlegfase bevinden. Ik zal contact opnemen met de ambassadeur van Frankrijk in België voor een verkennend gesprek over de wenselijkheid voor onze Franse partners van een nieuw akkoord tussen Vlaanderen en Frankrijk.

Dit belet niet dat we ondertussen in dialoog gaan met Frankrijk, meer bepaald voor de grensoverschrijdende problematiek. Die is heel specifiek en maakt maar een klein onderdeel uit van een eventueel Frans-Vlaams verdrag. De Vlaamse Regering heeft een strategiedocument goedgekeurd dat voor elk van de beleidsdomeinen een aantal specifieke opties bevat. Elke vakminister heeft de opdracht gekregen de nodige contacten te leggen en overlegstructuren op te zetten. Dit is bottom-up gebeurd. De gouverneur heeft een coördinerende rol gespeeld en allerlei gegevens verzameld bij lokale besturen, intercommunales en bij de provincie. Dat is uitgegroeid tot een document dat uiteindelijk de strategienota is geworden. Hopelijk zullen rond heel concrete domeinen samenwerkingsverbanden worden afgesloten die al dan niet resulteren in een nieuw verdrag. We hebben, zoals gezegd, op zich echter geen verdrag nodig om de samenwerking vorm te geven.

Mijnheer Bossuyt, u hebt ook over Eurodistrict gesproken. Dat heeft heel wat voeten in de aarde en is bij Franse wet mogelijk gemaakt. Aan Vlaamse zijde bestaat daar een bepaald voluntarisme voor, maar anderzijds zijn er stemmen die waarschuwen. Er moet doordacht worden nagaan of het wel goed is om daarin mee te stappen, te meer omdat het niet enkel gaat over het gebied onmiddellijk over de grens, maar over een ruim gebied waarin Vlaanderen het kleine broertje zou zijn. Professor Wouters heeft daar een studie over gemaakt en wijst ook op een aantal problemen. Er zijn bestuurlijke problemen, problemen van beslissingsbevoegdheid en taalproblemen. Persoonlijk twijfel ik eraan of dit de eerste prioriteit moet zijn.

De prioriteit moet zijn om op elk van de domeinen die zijn opgenomen in de strategienota aan het werk te gaan met de Franse autoriteiten. Dat zal zowel centraal als decentraal gebeuren. De gouverneur die coördineert en uitvoering moet geven aan ons beleid, zal daar een rol in spelen. We zijn in elk geval klaar om vanuit een win-winsituatie de gesprekken met Frankrijk aan te gaan. Ik laat in het midden of dit al dan niet zal leiden tot een nieuw akkoord, dan wel tot concrete afspraken en samenwerkingsverbanden.

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Mijnheer de minister, ik ben enorm ontgoocheld over uw antwoord. Ik hoor al 25 tot 30 jaar hetzelfde. Er zijn al talloze nota's van professoren. Ik had echter een andere vraag gesteld.

Ik weet wat er ter plaatse gebeurt. Ik vraag enkel dat Vlaanderen zich als land aandient. Uit uw antwoord maak ik op dat Frankrijk geen interesse betoont om te onderhandelen over een nieuw verdrag. Daarnaast is het blijkbaar niet mogelijk om binnen het bestaande verdrag uitbreiding te geven aan themata die voor Vlaanderen belangrijk zijn.

Ik begrijp dat niet. Ik ben geïnteresseerd in de houding van Vlaanderen daartegenover. Kunnen we aanvaarden dat Frankrijk op dergelijke manier reageert? Ik betreur dat we met een van onze grootste buurlanden zo weinig efficiënte contacten hebben. Er lopen heel wat mensen rond aan de grens die ermee bezig zijn, maar jammer genoeg beschikken die niet over de nodige bevoegdheden om in de praktijk iets te kunnen doen.

Ik smeed al 25 jaar om hetzelfde. Ik had nu hoop omdat in het regeerakkoord een duidelijke verwijzing staat. Het lokale veld moet contacten nemen. Er wordt gesproken, alsof het niets is, dat er een Eurodistrict tot stand zal komen waarvan een aantal gemeenten deel zullen uitmaken, zonder dat de Vlaamse regio alsdusdanig aanwezig is. Ik heb liever de bescherming van het soevereine land dan als minderheid te moeten zitten in een omgeving waar we er niet zullen in slagen om onze thema's op een goede manier aan bod te laten komen. We zijn sowieso al geen grote regio.

Mijnheer de minister, u zou zich de moeite kunnen getroosten om het lokale niveau niet alleen te laten ploeteren. Ook de Vlaamse Regering moet hierin haar verantwoordelijkheid nemen. We zijn al twee jaar bezig en staan nog nergens. Ik dacht dat het wat

gemakkelijker zou gaan met een minister uit de regio, dat hij de gevoeligheden beter zou begrijpen. Vlaanderen ondervindt een aantal praktische moeilijkheden met de Fransen, en die moeten worden opgelost. Er worden hier blijkbaar met enig gemak federale bevoegdheden betreden op een reeks andere domeinen. Dat gebeurt echter nooit op het vlak van Frankrijk en de veiligheid.

Mijnheer de minister, u hebt daar in verleden trouwens zelf meermaals een betoog over gehouden. Ik wil u eraan herinneren dat u als minister ook stappen kunt zetten. Ik geef het voorbeeld van de administratieve sancties en boetes. De Fransen aanvaarden op dit ogenblik niet dat privé-firma's optreden. Ze krijgen de nodige gegevens dan ook niet. Dat zou er op den duur op neerkomen dat Franse onderdanen bij ons straffeloos dingen kunnen doen. De Vlaamse regio zou – eventueel in samenspraak met de federale overheid – moeten zeggen dat dergelijke houding niet kan. Dat zal de gouverneur niet oplossen en het zal ook niet worden opgelost op het lokale vlak. Het moet worden opgelost door de landen die de bevoegdheid hebben, en voor mij valt Vlaanderen daar ook onder.

We hebben het in deze commissie over hoe we een rol van betekenis kunnen spelen in Servië en de Filipijnen. We zouden dat heel zeker kunnen ten opzichte van Frankrijk als we willen. De Fransen krijgen de indruk dat ze alles kunnen doen wat hen interesseert, maar daartegenover zetten wij niets. Me dunkt dat we als gelijke partners over een aantal dingen akkoorden kunnen afsluiten.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Bossuyt, ik begrijp uw ontgoocheling absoluut niet. U trekt een totaal verkeerde conclusie uit mijn antwoord. U hebt een vraag gesteld over verdragen, naar nieuwe en de uitbreiding van bestaande. Ik ben de eerste minister die een strategie ten aanzien van Noord-Frankrijk heeft ontwikkeld.

U zegt dat u al 25 jaar hetzelfde hoort. Ik weet dat niet en ik ben daar niet verantwoordelijk voor. Er is een recente studie van professor Wouters die wijst op de enorme implicaties van het intreden in een Eurodistrict. Dat is niet vanzelfsprekend, en ik wil daarvoor waarschuwen. Frankrijk wijst op 'le droit à l'expérimentation' en wil Eurodistricten maken waarin de lokale overheden aan de grens aanwezig

zijn in een soort grensoverschrijdende intercommunale, als ik dat woord mag gebruiken. Dat heeft implicaties op de democratische besluitvorming, er zijn bestuursrechtelijke aspecten en taalaspecten aan verbonden. Ik zeg er geen neen op, maar het moet goed worden doorgedacht. We hebben heel veel concrete belangen te verdedigen.

Ik heb bij mijn aantreden gevraagd wat de strategie ten aanzien van Noord-Frankrijk was. Het antwoord was dat er geen strategie was. In de meeste gevallen werd gezegd dat gewoon wordt gevolgd wat Frankrijk voorstelt. Dat is de realiteit. Frankrijk neemt heel veel initiatieven. Ik zal een concreet voorbeeld geven. Frankrijk wil de A24 aanleggen ter ontsluiting van Rijsel en wil dat die snelweg aansluiting geeft op Vlaanderen. Dat vraagt een antwoord van onze kant. We zijn daarmee bezig. We gaan in de samenwerking met Frankrijk uit van een win-winsituatie. Mijnheer Bossuyt, ik denk dat u dat ook nastreeft. We moeten onze belangen voor ogen houden, net zoals zij de hunne verdedigen.

Er is nu een strategienota opgemaakt, en de gouverneur heeft daarin schitterend voorbereidend werk geleverd. Daarin wordt een opsomming gemaakt van alle problemen in elk van onze bevoegdheidsdomeinen. Veiligheid behoort daar uiteraard toe, maar dat is een federale bevoegdheid. Er zijn heel wat andere domeinen waarvoor we wel bevoegd zijn, zoals leefmilieu, arbeidsmobiliteit, de tewerkstellingsproblematiek, onderwijs, cultuur, landbouw, waterlopen en waterbeheersing, toerisme, media, economie, enzovoort. Die zijn allemaal opgenomen in de strategienota. Die wordt nu vertaald en bezorgd aan de Franse overheid om erover in dialoog te gaan. Elke vakminister zal voor zijn of haar bevoegdheid naar oplossingen zoeken voor de problemen. Het gaat soms om kleine problemen, maar die toch erg belangrijk zijn voor de grensbewoners. Soms gaat het ook om heel grote problemen.

Leid uit het antwoord over de lange duur van het sluiten van een nieuw verdrag niet af dat we niet streven naar heel concrete samenwerkingsverbanden en oplossingen voor de problemen. Ik kan u geruststellen, voor elk van die zaken is het nodige werk gebeurd. Elke administratie van de bevoegde minister heeft een lijst van problemen opgesteld. We zullen daarover in dialoog treden met Frankrijk. De officiële vertaling is misschien al klaar of wordt eerst-daags afgewerkt. We zullen overleggen met de Franse overheid. Onze vertegenwoordiger in Parijs heeft de

opdracht gekregen om daartoe de nodige contacten te leggen. Ik zal mevrouw Joëlle Bourgois, de ambasadrice van Frankrijk, uitnodigen om hierover over te plegen.

We zullen absoluut niet stilzitten, maar integendeel een heel actief beleid voeren waarbij we uitgaan van de wederzijdse belangen. Een aantal zaken ligt wellicht voor de hand, de onderhandelingen over een aantal andere zullen moeilijker verlopen en bij nog andere zullen we opportuniteitsvragen moeten stellen. Het is een beetje eigenaardig, maar Frankrijk voert een centraal aangestuurd decentralisatiebeleid. Omwille van 'le droit à l'expérimentation' zeggen ze dat er grensoverschrijdende Eurodistricten mogen worden opgericht. Wij hebben daarbij een aantal vragen.

De strategienota-Nederland werd ook onder de leden van deze commissie verspreid. Ook dat is geen nec plus ultra. Een strategienota is niet af, maar is een werkstuk in beweging. Er zullen antwoorden op komen, er zullen toevoegingen worden gedaan. Ik sta open voor elke suggestie, maar we hebben inspanningen geleverd om de tekst heel volledig te maken.

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Mijnheer de voorzitter, het tweede deel van het antwoord van de minister klinkt al anders dan het eerste. Ik heb een en ander genoteerd, want ik wil wat verwarring uit de wereld helpen. Ik heb er geen probleem mee dat er verder wordt gepraat, ook al geloof ik er niet echt in dat het gesprek iets zal opleveren. Als de Fransen vragen om te praten, dan doen we dat. Ieder zoekt zijn weg.

Ik vraag echter dat de Vlaamse Regering ondertussen verder werkt. Ik ben er getuige van dat er wel degelijk stappen werden gezet, maar het was in het regeerakkoord nog niet voorzien om zover te gaan als we nu kunnen gaan. We moeten die kans benutten. Uit uw antwoord distilleer ik dat de strategische nota een nieuwe analyse geeft van de bestaande problemen. We hebben terzake trouwens informatie opgestuurd. Aan de hand van de nota zouden we met Frankrijk een gesprek beginnen. Dat is wezenlijk.

Frankrijk moet ons niet opdringen om via zijn 'droit à l'expérimentation' iets uit te werken met de lokale overheden. Het mag dat niet opdringen aan een land dat soevereiniteit bezit. Het is aan ons om te zeggen dat ook over de andere problemen moet worden gesproken, zo niet zullen we op het terrein geen stap vooruit gaan.

Nu ontstaat er een andere indruk, namelijk dat men voortdurend bezig is met het vormgeven van een Eurodistrict, maar waarbij wij Vlamingen onszelf in een minderheidspositie plaatsen. Er worden al vergaderingen gepland met de Vlaamse en met de Franse gemeenten. We zouden er gaan samen zitten met al onze problemen op onze schoot en er praten met een land dat weigert om met onze eigen regering te praten over de problemen die ons aangaan. De Vlaamse Regering moet heel duidelijk tegen de Franse regering zeggen dat er vooruitgang moet worden geboekt.

Mijnheer de minister, wat u de strategische nota noemt, is in feite het pakket dat we bij ons buurland op de tafel moeten leggen om normale verhoudingen te kunnen uitbouwen in een Europees perspectief. We moeten de Fransen de uitweg niet bieden om bezig te blijven over het Eurodistrict. We kunnen samen op weg gaan, maar voor Vlaanderen is het belangrijk om in onze verhoudingen met Frankrijk onze soevereiniteit uit te spelen, want dat is onze belangrijkste kracht. We hebben de sleutel van de poort naar Frankrijk aan de noordkant in handen. Het zou goed zijn dat we dat beseffen en er gebruik van maken.

Ik zal trouwens in een vraag aan de minister-president wat meer uitleg vragen over wat er concreet op het terrein gebeurt, want daarover hoor ik de meest vreemde dingen. U verwees zelf naar de situatie van de mobiliteit en de wegen. We hebben op dat vlak inderdaad iets te zeggen. Het lijkt me vreemd dat we samen met Frankrijk studies financieren om bepaalde mogelijkheden van verbindingen met het noorden van Frankrijk te verzekeren, maar dat de minister-president openlijk verklaart dat een aantal van de genomen opties overbodig zijn. Het spook van Pecq-Armentières zal op die manier opnieuw opduiken. Vlaanderen moet veel actiever zijn en moet op voorhand vertellen wat het wil. Ik heb dat gedaan toen ik minister van de Vlaamse Regering was: we moeten op voorhand vertellen welke opties niet onderzocht moeten worden. Nu betalen we mee aan het onderzoek naar opties waar we fundamenteel tegen gekant zijn.

Dit alles wordt nu een beetje overschaduwd door het grote beeld van het Eurodistrict, maar de waarheid is dat er in de grensstreek tumult ontstaat over mogelijke doorgangen vanuit Frankrijk doordat de Vlaamse Regering meebetaalt aan studies over opties die wij niet wensen. Vlaanderen is terzake veel te weinig actief.

Als de vertaling van de strategische nota klaar is, moet de Vlaamse Regering zo vlug mogelijk aan

Frankrijk laten weten dat we wensen te spreken over een reeks thema's. Ik kan niet praten met een buurman die weigert om afspraken te maken met mijn land. We mogen niet met de illusie leven dat we op lokaal vlak afspraken kunnen maken als het andere land weigert om afspraken te maken met onze regering!

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zie geen tegenstelling tussen onze standpunten. We hebben de strategienota juist ontwikkeld om te komen tot onderhandelingen en samenwerking van staat-tot-staat, namelijk tussen Vlaanderen en de Franse overheid. We hebben dat allemaal opgelijst. Het is heel belangrijk dat dit nu voor het eerst is gebeurd, al is het nog geen definitieve inventaris van de problemen.

De grootste problemen zijn de mobiliteit, de infrastructuur en de grensoverschrijdende spoorverbindingen of wegen. Het is niet omdat Frankrijk inzet op Eurodistrict dat we daarin moeten meegaan. Ik deel uw analyse op dat vlak. Op dit ogenblik hebben de gemeenten geen decretale basis om een grensoverschrijdende samenwerking aan te gaan. Ik zeg ook steeds dat dit niet kan. Dat brengt te veel implicaties met zich mee. Gemeentebesturen gaan misschien in op vragen om daarover te praten. U hebt gelijk. Er is tot nu toe weinig coördinatie geweest en er lopen tal van initiatieven op lokaal, intercommunaal of provinciaal vlak die allemaal goedbedoeld zijn maar niet uitgaan van een duidelijke strategie. Nu is eindelijk voor het eerst een strategienota voor Nederland opgemaakt. Onze tweede prioriteit is Noord-Frankrijk. Ook deze tweede strategienota is nu af en is een drietal weken geleden door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Ze wordt op dit ogenblik vertaald. We moeten nu met de Fransen gaan praten.

De concrete dossiers zijn voor ons, de aanpalende gemeenten en de intercommunales zeer belangrijk, ook voor het vervoer en de mobiliteit. We moeten met de Fransen praten vanuit een welbegrepen eigenbelang om te komen tot een win-winsituatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de aanstelling van een projectmanager voor de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: We zijn de zitting van deze namiddag begonnen met te zeggen dat er goede afspraken met Brussel moeten worden gemaakt. Ik merk dat zoiets niet eenvoudig is. Voor Frankrijk geldt hetzelfde. In het dossier dat ik nu wil aankaarten moeten we alleen afspraken maken met onszelf. Het gaat om een belangrijke zaak, niet alleen vanuit toeristisch perspectief, maar ook vanuit een cultureel oogpunt.

Een jaar geleden diende de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen, samen met de Singel, de Filharmonie, het Ballet van Vlaanderen, de Vlaamse Opera, Music Hall Group en Studio 100 een uitgebreid renovatiedossier in bij de Vlaamse Regering voor de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen. In antwoord op een vraag om uitleg van collega Bart De Wever stelde u daarover het volgende. 'Niet investeren in de zaal, geen beslissingen nemen over de toekomstige bestemming ervan, kan in geen geval een optie zijn. Creativiteit en overleg tussen de verschillende beleidsniveaus, en wellicht ook met de privé-sector, zullen inderdaad nodig zijn om tot een oplossing te komen. Alleszins zal ik als minister van Toerisme mee helpen zoeken naar een toekomstgerichte en voor alle partijen aanvaardbare oplossing.'

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief Toerisme 2006 verklaarde u in de commissie: 'Voor de KMDA of de Zoo moet een nieuwe beheersovereenkomst van vijf jaar ingaan op 1 januari 2007. Onderdeel hiervan is een visieontwikkeling met betrekking tot de Koningin Elisabethzaal, en wel in samenwerking met de stad Antwerpen en met de minister van Cultuur.' Hier komen we op het punt van goed overleg tussen de verschillende instellingen, die tenslotte allemaal een emanatie zijn van de Vlaamse Gemeenschap.

Een maand geleden las ik in de pers dat de Vlaamse Regering een projectmanager heeft aangeduid die de renovatie van de Koningin Elisabethzaal tot een goed einde moet brengen. De projectmanager moet de zaal een nieuwe bestemming geven en in functie van die bestemming de renovatie in goede banen leiden. De renovatie van de Koningin Elisabethzaal is

immers een complex dossier waarbij meerdere private en publieke partners betrokken zijn: in de eerste plaats de KMDA als eigenaar van de zaal, de culturele gebruikers zoals de Filharmonie en Studio 100 en uiteraard de stad en de provincie Antwerpen.

Volgens de eerste berekeningen zou het dossier 30 à 35 miljoen euro kosten voor de renovatie van de grote zaal, de bouw van een theatertoren, de werkzaamheden aan de zij-ingangen en de residentie van de Filharmonie. Voor de Filharmonie is het van levensbelang om op residentiële wijze met een gebouw te kunnen omgaan. In de commissie Cultuur is daar al vaker over gesproken. Als onze orkesten levensvatbaar willen blijven, hebben ze een gebouw nodig waar ze thuis zijn.

Er circuleren blijkbaar ook plannen om de functie van de Koningin Elisabethzaal als congrescentrum uit te bouwen. Er zijn dus verschillende aanwendingen mogelijk voor dit gebouw. Er is een heel kluwen van belanghebbenden die gelukkig wel allemaal goede intenties hebben. Dit is zeker geen conflictverhaal. De partners willen het tot nu toe allemaal tot een goed einde brengen. Dat kost misschien wel wat geld maar met een goede overeenstemming van de doelstellingen zit er zeker ook een alternatieve financiering in.

Het lijkt dus verstandig om een projectmanager aan te stellen, iemand die de verschillende partijen bijeenbrengt. In de pers verklaarde de kersverse projectmanager dat hij dit jaar, 2006, zal gebruiken om met alle partners aan tafel te zitten en dat er in dan in 2007 een beslissing moet vallen. Deze uitspraak roept toch wel vragen op.

De nieuwe beheersovereenkomst met de KMDA moet in werking treden op 1 januari 2007. De belangrijkste knopen moeten uiteraard vroeger doorgesneden zijn en in het najaar van 2006 moet er dan eensgezindheid komen. Dat is een formeel argument. Daarnaast vindt mijn fractie dat er in dit voor Antwerpen en de Vlaamse Gemeenschap zeer belangrijke dossier in geen geval getalmd mag worden.

Mijn eerste vraag is technisch van aard, maar relevant voor het aspect timing. Zal dit belangrijke renovatiedossier gefinancierd worden met klassieke kredieten of zal er naar vormen van alternatieve financiering worden gegrepen? Deze vorm van financiering heeft immers tijd nodig. De constructie moet goed worden voorbereid, zij moet neutraal zijn en

aanvaardbaar voor wie de controle uitoefent op onze begroting.

Hoe zullen de stad en de provincie Antwerpen betrokken worden bij de gekozen oplossing? Als antwoord op de vraag van collega De Wever kondigde u overleg aan tussen uzelf en minister Anciaux, en van minister Anciaux met schepen van Cultuur Heylen.

Welke timing hebt u aan de projectmanager opgelegd? Eens de projectmanager het dossier bij u heeft neergelegd, betekent dit nog niet dat de daaropvolgende dag alles is geregeld. Ik veronderstel dat nog tijd nodig is om de voorgestelde oplossingen in werking te laten treden. Er mag dus geen tijd worden verloren in dit bijzonder belangrijke dossier. Ik wil echter niet kritisch klinken want door het samenbrengen van de betrokkenen en het 'debroussailleren' van het terrein en het aanduiden van een projectmanager hebt u tot nu toe een foutloos parcours afgelegd. Het dossier wordt blijkbaar goed in handen genomen. Ik wil alleen maar vermijden dat er te veel tijd overheen gaat. Ik hoop dat we zeker kunnen zijn dat het tempo om de gekozen oplossing in werking te brengen, voldoende in de hand wordt gehouden.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Vanackere, ik begin waar u geëindigd bent. De aanstelling van de projectleider past inderdaad in wat ik daar vroeger al over heb gezegd en in die visie die ik heb beschreven in de beleidsbrief. Voor dit dossier moet een toekomstgerichte oplossing worden gevonden die aanvaardbaar is voor alle partijen. Daarom is die projectleider ook aangesteld.

Het gaat om een dossier waarbij diverse bestuursniveaus betrokken zijn, alsook meerdere culturele gebruikers. De aanstelling van de projectleider is daarom een goede zaak. De Vlaamse Regering geeft daarmee ook het signaal dat ze in dat complexe dossier en het geheel van bestuurslagen en gebruikers het voortouw wil nemen om tot een oplossing te komen, uiteraard in heel nauwe samenspraak met alle betrokken partijen.

U hebt er terecht de nadruk op gelegd dat dit dossier niet mag blijven aanslepen. Er moet een oplossing voor komen. In mijn visie moet een beslissing tegen 1 december van dit jaar voorbereid zijn, zodat het volgende stadsbestuur van Antwerpen de nodige stappen kan zetten, en een gezamenlijk initiatief ont-

wikkeld kan worden om de renovatie en vooral de definitieve zinvolle bestemming vorm te geven.

Dat zal ook de KMDA toelaten om in de nieuwe beheersovereenkomst, die ingaat op 1 januari 2007, uitvoering te geven aan de visie van de Vlaamse overheden op de toekomst van de Koningin Elisabethzaal. In die beheersovereenkomst zal een specifiek hoofdstuk gewijd zijn aan de toekomst en de behoefte aan middelen voor de renovatie van de zaal.

Uit deze inleiding kunt u afleiden dat het voor mij niet mogelijk is om gedetailleerde antwoorden te geven op al uw vragen, anders had ik uiteraard ook geen projectleider aangesteld die oplossingen moet zoeken. Dat betekent echter niet dat ik geen indicaties kan geven, of dat ik niet uitgebreid op uw vragen kan antwoorden.

Vooreerst wil ik ingaan op uw derde vraag. Aan de projectleider werd geen concrete timing opgelegd. Mijns inziens echter moet hij een beslissing kunnen voorbereiden tegen het einde van dit jaar. De projectleider werd gevraagd de nodige contacten te leggen, de mogelijkheden af te toetsen en voorstellen te doen waarin de context en de voorwaarden duidelijk zijn omschreven. Op dit ogenblik heeft de projectleider al informele contacten gehad met verschillende leden van het stadsbestuur, een aantal culturele gebruikers en ontwikkelaars die hem na zijn aanstelling zelf gecontacteerd hebben. Hieruit moge blijken dat de opdracht van de projectleider niet eng wordt ingevuld, met dien verstande dat op de politieke besluitvorming in dit dossier uiteraard niet wordt geprefigureerd.

De informele gesprekken worden gevoerd vanuit zowel de culturele als de toeristische invalshoek. Dat impliceert dat de renovatie van de Koningin Elisabethzaal wordt geplaatst in het bredere kader van een mogelijke uitbouw van een congresinfrastructuur op dit intussen vernieuwde mobiliteitsknooppunt in het centrum van Antwerpen. Daarnaast kan de renovatie van de zaal niet los gezien worden van de bestaande culturele infrastructuur in Antwerpen. Er moet worden gestreefd naar een optimaal gebruik van deze culturele infrastructuur in functie van een zo groot mogelijke diversiteit in het culturele aanbod. Dat de Koningin Elisabethzaal een breed aanbod aankan, is in het verleden bewezen en als complementariteit binnen de bestaande infrastructuur nagestreefd kan worden, dan zal het culturele aanbod zowel in de breedte als in de diepte verder kunnen evolueren.

Ik besluit met betrekking tot de timing dat het verslag van de projectleider tegen 1 oktober 2006 mag worden verwacht. Ik heb dit ook met hem doorgepraat. De projectleider heeft de opdracht gekregen nauw samen te werken met de PMV (Participatie Maatschappij Vlaanderen) en met het PPS-kenniscentrum van de Vlaamse overheid.

Dit brengt mij bij uw eerste vraag, waarin u terecht zei dat er andere aspecten bij betrokken zijn. Zo komt bijvoorbeeld de ESR-problematiek om de hoek kijken. Op de concrete cijfers die u aanhaalde, wens ik voorlopig niet nader in te gaan. Dat lijkt me immers voorbarig. De op dit ogenblik gekende financiële vorken schommelen tussen de 8 en 35 miljoen euro. De invulling zal juist afhangen van de optie die genomen wordt. Deze ruime vork is onder andere het gevolg van de beslissingen over de Filharmonie in residentie, de bouw van een toneeltoren, de gewenste akoestiek en dies meer.

Ongetwijfeld zal ook op de investering die nodig is om de multifunctionaliteit mogelijk te maken, daar een invloed op hebben. Moderne technieken laten toe om op korte tijd de scènes en ruimtes om te bouwen, maar daar hangt wel een prijskaartje aan vast. We moeten streven naar multifunctionaliteit. De culturele invulling is heel belangrijk, maar we moeten voor Antwerpen ook de mogelijkheid van congresstoerisme creëren. Antwerpen heeft op dat gebied mogelijkheden die we totnogtoe onvoldoende benutten. De ligging en de omgeving zijn daarvoor bijzonder geschikt.

Om de PPS-constructie waarover ik sprak op een goede manier in kaart te brengen, is het noodzakelijk dat de behoeften van de verschillende overheden duidelijk worden geïnventariseerd. Naast deze behoeften moeten ook de randvoorwaarden en beperkingen in alle duidelijkheid geformuleerd worden, zodat de mogelijke privé-partners binnen de wettelijke procedures duidelijk geïnformeerd worden over de contouren van het project.

Of de inbreng van de overheid gebeurt via klassieke kredieten dan wel via roerende of onroerende goederen zal met aanduiding van de voor- en de nadelen enerzijds en van de mogelijkheden anderzijds deel uitmaken van het dossier dat wordt voorbereid. Een participatieve PPS mag hier zeker niet uitgesloten worden. Daarnaast moet in de eventuele PPS-constructie ook duidelijk gemaakt worden of ze al de fases van een project, zoals ontwerp, financiering,

bouw, exploitatie en onderhoud, omvat dan wel slechts één of enkele ervan. Alle mogelijkheden moeten op dit ogenblik overwogen worden.

Met betrekking tot uw tweede vraag stel ik vast dat de aanstelling van de projectleider een gezamenlijke beslissing is van de hele Vlaamse Regering. Ook minister Anciaux heeft er dus mee ingestemd. Aan de hand van de voorstellen die de projectleider zal formuleren, zal er verder overleg plaatsvinden.

Het tweede deel van deze vraag is heel belangrijk. De projectleider heeft een uitgebreid gesprek gehad met de cultuurschepen van de stad Antwerpen om het dossier in al zijn aspecten te bespreken. Het is evident dat hij moet spreken met alle publieke partners en met de gebruikers, en dat hij de mogelijkheid van een PPS-constructie moet overwegen.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de minister, ik ben tevreden over uw zakelijke aanpak. Ook het feit dat u een strakke timing vooropstelt, is goed. Ik ben blij te vernemen dat 1 oktober wordt vooropgesteld als de datum voor een evaluatie van het rapport van de projectleider.

Ik zit ook op uw golflengte waar u pleit voor een multifunctionele benadering van het gebouw. Het is nog afwachten wat het resultaat zal zijn op het einde van het jaar, maar we zitten op de juiste koers.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
